

Stanislava Vrbková

Rok 2019 v Regionálním muzeu v Mikulově

Rok 2019 byl pro mikulovské muzeum v mnoha ohledech mimořádný a je samozřejmé, že za „dobrým ročníkem“ stojí spousta nelehké práce. Nelehké, ale zajímavé. Díky uplatňování nové střednědobé koncepce se úspěšně dařilo nejen rozvíjet muzejní odbornou, popularizační a edukační činnost, ale také realizovat či ideově a projektově připravit celou řadu investičních akcí a oprav.

Pod 122 přírůstkovými čísly byly muzejní sbírky obohaceny o více než 14 000 předmětů, z nichž mezi ty výjimečné patří svatební pohárek s aliančním znakem rodů Clam-Gallasů a Dietrichsteinů, housle mikulovského houslaře K. V. Slowaczka nebo unikátní prapor předválečného tělocvičného spolku z Valtic. Naplňování dlouhodobého plánu akvizic pokračovalo například nákupem souboru pohlednic a děl současných výtvarných umělců či sběrem dalších artefaktů a přírodnin se vztahem k regionu.

V rámci dokumentační a výzkumné činnosti muzea pokračovali odborní pracovníci především v plnění úkolů dlouhodobých projektů – z témat historických se jednalo zejména o výzkum dějin rodu Dietrichsteinů a stavební historie zámku, kurátor spravující cennou zámeckou knihovnu se zde zaměřil na identifikaci tisků z knihovny slezské šlechtické rodiny Pruskovských z Pruskova, spřízněné s Dietrichsteiny, výzkum v oblasti soudobých dějin pokračoval v dokumentaci jednoho z fenoménů Mikulova osmdesátých let – jeho tehdejší hudební scény, rockových i zábavních kapel. Fotodokumentace byla zaměřena na další zajímavou záležitost – místa spjatá s významnými mikulovskými rodáky, kteří přesídlili do Vídně či na historické území Weinviertelu. Samozřejmostí zůstává také dokumentace stavebních proměn města Mikulova. Etnografické oddělení – zapojené do mezinárodního projektu I-Cult – se věnovalo výzkumu zdejší tradiční lidové kultury, v centru pozornosti byl především masopust a jeho rozličné místní podoby a stranou nezůstala ani lidová strava.

Také přírodovědný výzkum probíhá v rámci dlouhodobých úkolů, týkajících se jednak dokumentace ptactva Lednických rybníků a Novomlýnských nádrží, jednak mapování

flóry Pálavy a okolí Mikulova. Zvláště zajímavé se jeví srovnání výsledků liniových sčítání ptáků na Lednických rybnících ze současné doby a z doby přesně před půlstoletím, které zpracovává ornitolog muzea. Bude přínosným dokumentem nejen ornitologickým, ale současně i svědectvím vývoje přírody a krajiny významně změněné výstavbou Novomlýnských nádrží v sedmdesátých letech uplynulého století.

Výstavní a popularizační činnost muzea si do svého portfolia připsala kromě již tradičních akcí, jimiž jsou *Křehký Mikulov* a *Mikulovské výtvarné sympozium „Dílno“*, v roce 2019 dvě mimořádné události. Tou první bylo uskutečnění výstavy dosud veřejnosti nepředstavených fotografií proslulého fotografa Václava Chocholy; výstava nesla název *Morava 53–88* a byl k ní také vydán katalog. Druhým zmíněným počinem bylo otevření nové expozice *Touha a důstojnost*, která prezentovala téma sběratelství rodu Dietrichsteinů. Díky ní byla vystavena celá řada unikátních exponátů doposud ukrytých v depozitáři či předmětů nově zrestaurovaných.

Ani v roce 2019 nezaostala ediční činnost muzea za standardem let předešlých. Kromě již zmíněného katalogu výstavy Václava Chocholy byl vytištěn také průvodce k expozici *Touha a důstojnost*, sborník RegioM (XXVII. ročník) a realizoval se dotisk druhého, aktualizovaného vydání publikace Dolní Věstonice – Pavlov.

Již jako tradiční akce s velkým ohlasem u široké veřejnosti lze označit Muzejní noc, Víkend otevřených zahrad, program k Mezinárodnímu dni archeologie a workshopy pořádané v Archeoparku Pavlov. Novinkou v sezoně 2019 bylo zavedení prázdninových kurátorských prohlídek a je možno konstatovat, že se rozhodně osvědčily. S pozitivní odezvou se setkávají stále inovované výukové programy pro školy organizované jak na zámku v Mikulově, tak i v synagoze a archeoparku. Zájem je takový, že muzeum není kapacitně schopno uspokojit veškerou poptávku.

Mikulovské muzeum je institucí, jež si vždy zakládala na úzké spolupráci s partnery napříč různými obory. Za všechny je třeba jmenovat Archeologický ústav AV ČR v Brně, v. v. i., pracoviště Dolní Věstonice, s nímž je na každou sezonu připravován a konzultován program v archeoparku, a Základní uměleckou školu v Mikulově, která již po dvě desítky let pravidelně pořádá ve spolupráci s muzeem na zámku letní klavírní kurzy. Stále důležitější místo ve spolupráci zaujímá také Správa CHKO Pálava, nyní i díky muzejnímu projektu *Dům přírody Pálavy*, na němž participuje. Intenzivní spolupráce pak pojí muzeum se Spolkem přátel židovské kultury v Mikulově, TIC Mikulov, Kytarovým festivalem, z. s., a uměleckým sdružením Virtuosi di Mikulov. Mezi významné akce podporované muzeem patří mezinárodní konference *Brána ke svobodě*, která se koná za pravidelné účasti významných osobností z oblasti vědy i politiky.

Zásadní pokrok zaznamenaly dlouhodobé investiční muzejní projekty. Muzeum dokončilo stavební část projektu *Revitalizace Památníku bratří Mrštíků* a připravilo výběrové řízení na realizaci expozice. Rovněž bylo úspěšné v získání nových dotací. V rámci Operačního programu životní prostředí byl podpořen projekt *Dům přírody Pálavy* s celkovým rozpočtem přesahujícím 55 mil. Kč. Jeho dokončení a slavnostní otevření je naplánováno na jaro 2022.

Péče o budovu zámku je samozřejmou povinností instituce. V roce 2019 se podařilo opravit fasády u schodiště do knihovny, nad skalní branou, u saly tereny a soklovou část v Nástupním sále. Dokončena byla obnova pochozí plochy východní terasy a v rámci rozsáhlé akce „oprava oken a dveří zámku Mikulov“ se podařilo renovovat všechna okna v Gajdošově sále a v expozici Moravské galerie. Výběrovým řízením byla zahájena druhá, závěrečná etapa restaurování kovářské výzdoby zámku. Do roku 2020 pak byla prodloužena realizace obnovy zázemí Velkého zámekého sálu a rekonstrukce jeho předsálí.

Rok 2019 nastavil vysokou latku, nejen co se týče návštěvnosti muzea, která dokonce mírně překonala rok předcházející, ale i co do počtu krátkodobých pronájmů. To se kladně promítá také do výše zisku muzea, a tedy i možnosti vynakládat další prostředky na údržbu spravovaných budov, do komfortu služeb návštěvníkům i do zvyšování kvality akcí pořádaných pro širokou veřejnost.

SBÍRKOTVORNÁ ČINNOST

Selekce – akvizice

Sbírkový muzea byly průběžně rozšiřovány vlastním sběrem, výzkumy a nákupy a převzetím sbírkových předmětů od jiných institucí. Regionální muzeum tak získalo 14 078 kusů sbírkových předmětů, které byly zapsány do chronologické evidence pod 122 přírůstkovými čísly.

Podsíbírka	Akvizice v roce 2019	
	Počet přírůstkových čísel	Počet kusů sbírkových předmětů
Archeologická	56	cca 11 465
Botanická	1	256
Drobné tisky	2	82
Kopie a repliky	-	-
Lapidárium	1	2
Nábytek	-	-
Nová historie	20	329
Textil	7	72
Vinařství	10	329
Entomologická	-	-
Fotografie, pohlednice, filmy, videozáznamy	12	1 514
Geologická	-	-
Historická	7	17
Knihy	-	-
Negativy a diapositivy	-	-
Paleontologická	-	-
Písemnosti a tisky	-	-
Výtvarného umění	6	12
Zoologická	-	-
Celkem	122	14 078

Poradní sbor pro sbírkotvornou činnost zasedal 27. listopadu 2019. Bylo nakoupeno 342 kusů sbírkových předmětů (celkem 36 přírůstkových čísel) v celkové hodnotě 427 983 Kč. Ze sbírky Regionálního muzea v Mikulově bylo v roce 2019 vyraženo jedno přírůstkové číslo (29/1994), a to z důvodu přebytečnosti.

Seznam akvizic za rok 2019

Přírůstkové číslo	Předmět	Počet kusů	Způsob nabytí	Podsíbírka
1/2019	Keramika, broušená industrie, štípaná industrie; lengyel, doba římská – doba stěhování národů; Drnholec – „Mrchoviště“	cca 100	výzkum RMM	Archeologie

2/2019	Keramika, štipaná industrie; lineární keramika; Sedlec – „Pod Kotlem“	20	výzkum RMM	Archeologie
3/2019	Železný tesák; středověk (15. století); Mikulov – „U zabitého“ (48°50'44,7"N, 16°40'27,75"E)	1	výzkum RMM	Archeologie
4/2019	Keramika, bronzová přezka, antropologický materiál; novověk; Hustopeče, ul. Tábor 17	5	výzkum RMM	Archeologie
5/2019	Dva keramické přesleny, bronzové artefakty; doba bronzová, latén, doba římská, doba stěhování národů; Milovice – „Spitzhübel/Špicák“	28	výzkum RMM	Archeologie
6/2019	Dva keramické přesleny a kolečko, bronzové artefakty; doba bronzová, latén, doba římská, novověk; Milovice – „Bulharsko“	48	výzkum RMM	Archeologie
7/2019	Dvě bronzové šipky; doba bronzová – doba římská; Nové Mlýny – „U Obalovny“	2	výzkum RMM	Archeologie
8/2019	Fragment bronzové jehlice; doba bronzová; Nové Mlýny – „Ksinty“	1	výzkum RMM	Archeologie
9/2019	Radiolaritový ústěp; pravěk; Zaječí – „U školky“	1	výzkum RMM	Archeologie
10/2019	Bronzový závěsek; doba bronzová; Zaječí – „Na rybníku“	1	výzkum RMM	Archeologie
11/2019	Obrazy (Těžký balet I., Těžký balet II., Zvětšenina I. – malba a kresba)	4	koupě	Výtvarné umění
12/2019	Pohlednice z Břeclavska	35	koupě	Fotografie, pohlednice, videozáznamy
13/2019	Keramický korálek, bronzové artefakty; doba bronzová, halštát, latén, doba římská; Hustopeče – „Lány“	13	výzkum RMM	Archeologie
14/2019	Bronzové a olovené artefakty, mince; střední až mladší doba bronzová, středověk až novověk; Valtice – „Boří les“ (prostor mezi bodem 48°44'34,9"N, 16°47'32"E a železničí Břeclav–Znojmo)	31	výzkum RMM	Archeologie
15/2019	Skleněný korálek, keramika, mince, bronzová pinzeta, bronzový srp (zlomek), bronzový koník; doba bronzová, doba římská; Sedlec – „U Červené studánky“	7	výzkum RMM	Archeologie
16/2019	Bronzové artefakty, keramika; doba římská, novověk; Lednice – JZ část katastru	5	výzkum RMM	Archeologie
17/2019	Keramika, železo, mazanice; středověk; Diváky – Památník bratří Mrštíků (průjezd)	20	výzkum RMM	Archeologie
18/2019	Keramika, mazanice, kosti, bronz, malakofauna, kostěná industrie; střední doba bronzová; Lednice – ul. Mikulovská	cca 1 000	výzkum RMM	Archeologie
19/2019	Bronzový kroužek; pravěk – protohistorie; Sedlec – „Za Čelovským“	1	výzkum RMM	Archeologie

20/2019	Keramika, mazanice, kosti, štípaná industrie; doba bronzová; Nikolčice – parcela č. 157	50	výzkum RMM	Archeologie
21/2019	Antropologický materiál; novověk; Mikulov – ul. Habánská (48°48'34,86"N, 16°38'53,3"E)	1	výzkum RMM	Archeologie
22/2019	Bronzové spony; doba římská; Mikulov – „Nad Valtickou silnicí“	2	výzkum RMM	Archeologie
23/2019	Dámská kabelka	1	vlastní sběr	Textil
24/2019	Vinařské dokumenty a písemnosti	89	koupě	Vinařství
25/2019	Odznaky z Břeclavska	3	koupě	Nová historie
26/2019	Fotografie Mikulova od Viléma Heckela	1	koupě	Fotografie, pohlednice, videozáznamy
27/2019	Franz Motlicek: Pohled na město (Mikulov), 27 × 37 cm, kvaš na papíře	1	koupě	Výtvarné umění
28/2019	Obraz Motiv z Pavlova od Matěje Trojana, tempera na plátně	1	koupě	Výtvarné umění
29/2019	Fotografie z Mikulovska	7	koupě	Fotografie, pohlednice, videozáznamy
30/2019	Pohlednice z Mikulovska	10	koupě	Fotografie, pohlednice, videozáznamy
31/2019	Medaile z veslařských závodů	1	koupě	Nová historie
32/2019	Tiskovina firmy Bratři Galusové	1	koupě	Nová historie
33/2019	Písemnosti vinařských firem	2	koupě	Vinařství
34/2019	Pohlednice vydané RMM	5	vlastní sběr	Fotografie, pohlednice, videozáznamy
35/2019	Materiály z břeclovské rodinné školy	53	vlastní sběr	Nová historie
36/2019	Koštovačky	110	vlastní sběr	Vinařství
37/2019	Bedna na hrozny	1	vlastní sběr	Vinařství
38/2019	Železné okutí rýče	1	dodatečný zápis	Historie
39/2019	Velikonoční pomlázka	1	vlastní sběr	Historie
40/2019	Brousek na žiletky	1	vlastní sběr	Historie
41/2019	Bronzový kroužek; pravěk – protohistorie; Lednice – „Na Lednickém“	1	výzkum RMM	Archeologie
42/2019	Bronzový kroužek; pravěk – protohistorie; Zaječí – „Šutrkol“	1	výzkum RMM	Archeologie
43/2019	Bronzové spony a prsten, glazovaná kulička; doba římská; Mikulov – „Na Mikulovsku“	4	výzkum RMM	Archeologie
44/2019	Bronzové slitky, štípaná industrie; eneolit – doba římská; Velké Němčice – „Černá pole“	7	výzkum RMM	Archeologie
45/2019	Keramika, mazanice, kosti; starší a mladší doba bronzová, halštát, latén, doba římská; Mikulov – „Na Mušlově“	cca 150	výzkum RMM	Archeologie

46/2019	Keramika, štípaná industrie, ostatní kamenná industrie; mladší doba bronzová, latén, doba římská, středověk; Perná – „Pod lomem“	cca 500	výzkum RMM	Archeologie
47/2019	Keramika, mazanice; doba bronzová, latén, doba římská; Mušov – „Neurissen“	cca 500	výzkum RMM	Archeologie
48/2019	Keramika, mazanice, ostatní kamenná industrie, struska, železné slitky; doba bronzová, latén, doba římská, středohradištní období; Klentnice – vrt	cca 1000	výzkum RMM	Archeologie
49/2019	Keramika; středověk, novověk; Pavlov – Děvičky	cca 200	výzkum RMM	Archeologie
50/2019	Keramika, ostatní kamenná industrie; mladší doba bronzová, latén, doba římská, středohradištní období, středověk; Klentnice – Kočičí kámen	44	výzkum RMM	Archeologie
51/2019	Keramika, kosti; mladší doba bronzová; Klentnice – „Stolová hora“	cca 100	výzkum RMM	Archeologie
52/2019	Keramika, kosti, štípaná industrie, broušená industrie, ostatní kamenná industrie, mazanice; doba bronzová, latén, doba římská, středověk; Klentnice – „Nad hřbitovem“	cca 5 000	výzkum RMM	Archeologie
53/2019	Železná ostruha; raný středověk; Milovice – „Králičí vrch“	1	výzkum RMM	Archeologie
54/2019	Bronzové artefakty; doba římská (?), novověk; Mikulov – „Pod Valtickou silnicí“	3	výzkum RMM	Archeologie
55/2019	Bronzová a stříbrná mince; doba římská; Moravská Nová Ves – „Čtvrtě od Hrušek“	2	výzkum RMM	Archeologie
56/2019	Stříbrná mince; doba římská; Hrušky – „Hrubé díly“	1	výzkum RMM	Archeologie
57/2019	Fotografie myslivců v ozdobném rámu	1	koupě	Fotografie, pohlednice, videozáznamy
58/2019	Volební lístky do Evropského parlamentu	44	vlastní sběr	Nová historie
59/2019	Učebnice hry na housle	1	koupě	Nová historie
60/2019	Domácí textil	53	vlastní sběr	Textil
61/2019	Textilie z domácnosti	7	koupě	Textil
62/2019	Zemědělské nářadí a vybavení domácnosti	9	koupě	Historie
63/2019	Svatební pohárek s aliančním znakem Clam-Gallas a Dietrichstein	1	koupě	Historie
64/2019	Miniatura Marie Terezie z Dietrichsteina, Heinrich Friedrich Füger, 1800	1	koupě	Výtvarné umění
65/2019	Prapor Turnverein Feldsberg	1	koupě	Textil
66/2019	Součásti opasků, mince, spony; latén, doba římská, vrcholný středověk; Týnec – SZ okraj katastru	6	výzkum RMM	Archeologie
67/2019	Bronzové artefakty; doba římská; Lednice – „Lubeš“	4	výzkum RMM	Archeologie

68/2019	Bronzový prsten, bronzová šipka; ???; Moravský Žižkov – „Břeclavské jochy“	2	výzkum RMM	Archeologie
69/2019	Stříbrná mince; doba římská; Lanžhot – „Podsedky“	1	výzkum RMM	Archeologie
70/2019	Bronzové artefakty, olovené závaží; latén, ???; Lanžhot – „Hvězda/Podsedky“	5	výzkum RMM	Archeologie
71/2019	Bronzový kroužek; pravěk – protohistorie; Lednice – les pod hrází Mlýnského rybníka	1	výzkum RMM	Archeologie
72/2019	Keramika, železo; středověk; Valtice – „Dolní čtvrtě“	20	výzkum RMM	Archeologie
73/2019	Keramika, štípaná industrie, kosti, antropologický materiál; doba bronzová, novověk; Pavlov – „Pod pannami“	60	výzkum RMM	Archeologie
74/2019	Keramika, mazanice, kosti; mladší doba bronzová; Dolní Věstonice – „Pod Pavlovem“	cca 150	výzkum RMM	Archeologie
75/2019	Keramika, štípaná industrie, bronzové artefakty, železo; mladší doba bronzová, latén, doba římská, raný středověk; Lednice – vodárna	cca 100	výzkum RMM	Archeologie
76/2019	Keramika, štípaná industrie, bronzové artefakty; doba bronzová, latén, doba římská; Lednice – „Herdy“	cca 100	výzkum RMM	Archeologie
77/2019	Zlatá a stříbrná mince; latén; Břeclav – „Žleby“	2	výzkum RMM	Archeologie
78/2019	Bronzové spony, náramek, kroužek; latén; Tvrdonice – „Pole od Týnecka“	5	výzkum RMM	Archeologie
79/2019	Stříbrná záušnice; mladohradištní období; Kostice – „Zadní dluhonský“	1	výzkum RMM	Archeologie
80/2019	Železná sekyrka; latén (?); Kostice – „Louky u lesa“	1	výzkum RMM	Archeologie
81/2019	Soubor pohlednic z Břeclavska	17	koupě	Fotografie, pohlednice, videozáznamy
82/2019	Krojové součástky	6	koupě	Textil
83/2019	Soubor maleb, Emília Zárubová	4	koupě	Výtvarné umění
84/2019	Housle, výrobce Josef Wassermann, 1773	1	koupě	Historie
85/2019	Fotografie a pohlednice z Břeclavska	25	koupě	Fotografie, pohlednice, videozáznamy
86/2019	Fotoarchiv Hlasu Pálavy	1 388	vlastní sběr	Fotografie, pohlednice, videozáznamy
87/2019	Housle Karl Viktor Slowaczek	1	koupě	Nová historie
88/2019	Kolekce sklenic z košťů	44	vlastní sběr	Vinařství
89/2019	Keramika, mazanice, bronzové artefakty, kosti, kostěná industrie; mladší doba bronzová; Lednice – ul. Na Zahradách	cca 2 000	výzkum RMM	Archeologie

90/2019	Železná ostruha a přezka; středověk; Horní Bojanovice – „Kuntínov“	2	výzkum RMM	Archeologie
91/2019	Keramika, štípaná industrie; ???; Klentnice – intravilán, parc. č. 499/3	28	výzkum RMM	Archeologie
92/2019	Keramika, štípaná industrie, kosti, antropologický materiál; ???; Podivín – „Rybáře“, parc. č. 1257/45	cca 100	výzkum RMM	Archeologie
93/2019	Kosti; halštat; Diváky – „Burberk“	26	výzkum RMM	Archeologie
94/2019	Grafický list, zámek Libochovice	1	dodatečný zápis	Výtvarné umění
95/2019	Náhrobní desky Emericha Raddy a jeho rodičů	2	dodatečný zápis	Lapidárium
96/2019	Herbářové položky	256	vlastní sběr	Botanika
97/2019	Plakáty z Mikulovska	14	vlastní sběr	Drobné tisky
98/2019	Drobné tiskoviny z Mikulovska	68	vlastní sběr	Drobné tisky
99/2019	Fotoalbum německé rodiny	1	vlastní sběr	Fotografie, pohlednice, videozáznamy
100/2019	Pohlednice z okresu Břeclav	11	koupě	Fotografie, pohlednice, videozáznamy
101/2019	Fotografie z předválečného Mikulovska	13	koupě	Fotografie, pohlednice, videozáznamy
102/2019	Materiály k sokolskému sletu	3	vlastní sběr	Nová historie
103/2019	Výpisy z pozemkové knihy	2	koupě	Nová historie
104/2019	Přání k padesátým narozeninám	1	dodatečný zápis	Nová historie
105/2019	Materiály k událostem listopadu 1989	11	dodatečný zápis	Nová historie
106/2019	Dokumenty k ochraně Svatého kopečku	2	vlastní sběr	Nová historie
107/2019	Plakáty	2	koupě	Nová historie
108/2019	Odznamy z Břeclavska	2	koupě	Nová historie
109/2019	Regionální písemnosti	4	koupě	Nová historie
110/2019	Cihly z okresních cihelen	11	vlastní sběr	Nová historie
111/2019	Odznamy	18	koupě	Nová historie
112/2019	Medaile Podlužan	1	koupě	Nová historie
113/2019	Pohlednice bratří Mrštíků	3	koupě	Nová historie
114/2019	Materiály regionálních pivovarů	165	vlastní sběr	Nová historie
115/2019	Zástěry	2	vlastní sběr	Textil
116/2019	Dečky	2	vlastní sběr	Textil
117/2019	Materiály z vinařských akcí	22	vlastní sběr	Vinařství
118/2019	Tác s vinařským motivem	1	vlastní sběr	Vinařství
119/2019	Faktura vinařské firmy	1	koupě	Vinařství
120/2019	Vinařské písemnosti, reklamy a etikety	55	koupě	Vinařství
121/2019	Lahve Metropol	4	vlastní sběr	Vinařství
122/2019	Velikonoční pomlázky	3	vlastní sběr	Historie

Tezaurace – evidence a inventarizace

Byly provedeny dva řádné zápisy změn do Centrální evidence sbírek muzejní povahy České republiky (CES) při Ministerstvu kultury ČR. Pokračovala postupná revize celého sbírkového fondu Regionálního muzea v Mikulově, uskutečňovaná kontrolou shodnosti zápisů do přírůstkové knihy v konfrontaci se zápisem jednotlivých podsbírek muzea v CES (revize sbírkových předmětů získaných v letech 2007 a 2008). Správcové sbírek prováděli průběžně katalogizaci přírůstků – do druhého stupně evidence bylo zpracováno celkem 91 přírůstkových čísel v jedenácti podsbírkách. Do systematické evidence přibýlo celkem 1 262 inventárních čísel ve dvanácti podsbírkách. Evidence druhého stupně je u deseti podsbírek zpracovávána v počítačovém systému pro evidenci a dokumentaci sbírek v muzeích a galeriích DEMUS, jedna podsběrka je vedena v elektronickém evidenčním systému TRITIUS (CLAVIUS), jedna podsběrka je zpracovávána v programu EXCEL. Sběrka Regionálního muzea v Mikulově se akvizicí a katalogizací v roce 2018 rozrostla na celkový počet 131 050 položek, evidovaných pod 130 061 inventárními a 989 přírůstkovými čísly.

V průběhu roku probíhala v jednotlivých podsbírkách inventarizace, správce sbírek prováděli ověření fyzické existence sbírkových předmětů, porovnání inventarizovaných předmětů se záznamem ve sbírkové evidenci a posouzení stavu sbírkových předmětů s ohledem na případnou potřebu preparace, konzervace či restaurování. Revizí prošlo celkem 10 873 inventárních čísel, která pokryla 40 598 sbírkových předmětů. Namátkovou kontrolu evidence a stavu sbírkových předmětů inventarizovaných v roce 2019 provedla inventarizační komise ve dnech 1.–20. prosince 2019; nezaznamenala žádné nedostatky.

Zápis do II. stupně evidence v roce 2019 a inventarizace provedená v jednotlivých podsbírkách

Podsběrka	Katalogizace v roce 2019		Inventarizace v roce 2019	
	Počet přírůstkových čísel zpracovaných do II. stupně evidence (vyřazených)	Počet zpracovaných inventárních čísel	Počet prověřených evidenčních čísel	Počet kusů
Archeologická	12	795	–	–
Botanická	1	153	530 inv. č.	530
Drobné tisky	1	1	250 inv. č.	251
Kopie a repliky	–	–	–	–
Lapidárium	5	6	–	–
Nábytek	–	5	–	–
Nová historie	12	35	36 inv. č.	86
Textil	7	8	139 inv. č.	183
Vinařství	25	73	619 inv. č.	619
Entomologická	–	–	3 353 inv. č.	14 269
Fotografie, pohlednice, filmy, videozáznamy	17	121	–	–
Geologická	–	–	–	–
Historická	6	48	1 800 inv. č.	1 860
Knihy	1	13	845 inv. č.	1 157
Negativy a diapositivy	–	–	3 149 inv. č.	21 491

Paleontologická	-	-	-	-
Písemnosti a tisky	-	-	152 inv. č.	152
Výtvarného umění	4	4	-	-
Zoologická	-	-	-	-
Celkem	91	1 262	10 873 inv. č.	40 598

Celkové počty evidenčních čísel ve sbírce Regionálního muzea v Mikulově (zapsaných v CES) a počet inventárních čísel sbírkových předmětů zapsaných k 31. 12. 2019 v elektronických evidenčních systémech (DEMUS a další)

Podsátka	Celkový počet evidenčních čísel sbírkových předmětů k 31. 12. 2019			Počet inv. čísel zapsaných v el. evidenčních systémech k 31. 12. 2019
	Platná inventární čísla	Platná přírůstková (nezkatalogizovaná) čísla	Celkem evidenčních čísel	
Archeologická	79 408	390	79 798	55 576 (DEMUS)
Botanická	2 633	58	2 691	2 633 (EXCEL)
Drobné tisky	2 434	6	2 440	2 434 (DEMUS)
Kopie a repliky	10	2	12	10 (DEMUS)
Lapidárium	31	3	34	31 (DEMUS)
Nábytek	99	3	102	99 (DEMUS)
Nová historie	364	35	399	364 (DEMUS)
Textil	1 353	30	1 383	1 353 (DEMUS)
Vinařství	5 366	151	5 517	2 069 (DEMUS)
Entomologická	5 474	2	5 476	-
Fotografie, pohlednice, filmy, videozáznamy	1 967	54	2 021	464 (DEMUS)
Geologická	43	-	43	-
Historická	16 756	196	16 952	4 096 (DEMUS)
Knihy	6 473	2	6 475	617 (TRITIUS) 301 (CLAVIUS)
Negativy a diapositivy	4 869	-	4 869	-
Paleontologická	222	-	222	-
Písemnosti a tisky	1 457	52	1 509	-
Výtvarného umění	348	5	353	348 (DEMUS)
Zoologická	754	-	754	-
Celkem	130 061	989	131 050	66 844 inv. č. v DEMUSu 3 551 inv. č. v jiných ev. systémech

Péče o sbírky

Jednotlivé depozitáře a zámecká knihovna byly odpovědnými odbornými pracovníky průběžně kontrolovány a informace o stavu teploty a vlhkosti i veškerém pohybu v depozitářích byly řádně vedeny v depozitářních knihách. V některých případech se řešila vysoká vlhkost prostoru, která se upravovala užitím odvlhčovačů (depozitář podsbírky vinařství, synagoga, dle potřeby další). Situace ve všech depozitářích v průběhu roku byla konzervátorem muzea vyhodnocena jako stabilní, dle klasifikace muzejního klimatu ASHRAE 2007 v kategorii B–C. Kontrolu dodržování depozitářního režimu provedla inventarizační komise. V depozitářích byla provedena kontrola hasicích přístrojů.

Ve většině depozitářů a v některých expozicích byla provedena preventivní fumigace insekticidními dýmovnicemi. Ve skříních textilního depozitáře se v pravidelných intervalech aplikoval prostředek Biolit. V botanické podsbírce byly všechny položky, jež z badatelských či jiných důvodů opustily prostory depozitáře, při návratu preventivně vymrazeny proti napadení hmyzem.

Konzervátor muzea a kurátoři sbírkových fondů pravidelně v průběhu roku sledovali hodnoty teploty a vlhkosti v expozicích a výstavních prostorách muzea a reagovali na jejich případné nevyhovující výkyvy. Zvýšenou pozornost z hlediska kontroly klimatu v průběhu roku trvale potřebovala skládka zvířecích kostí „in situ“ v Archeoparku Pavlov, vyžadující specifický režim udržování vysoké vlhkosti, již se úspěšně dosahuje pomocí zvlhčovacího přístroje.

Pravidelná údržba sbírkových předmětů instalovaných ve stálých výstavách se v roce 2019 týkala především objektů v expozici *Tradiční vinařství na Moravě* – zahrnovala zejména čištění lisů a dalšího vinařského vybavení. Ve speciálních výstavních vitrínách s instalovanými renesančními šaty Markéty Lobkowiczové, roz. Dietrichsteinové, a oděvem jejího manžela Václava Popela Lobkowicze v expozici *Galerie Dietrichsteinů* se průběžně sledovala a dle potřeby upravovala relativní vlhkost prostřednictvím chemických sorbentů. Byl proveden konzervační zásah na předmětech vystavených v predešlých třech letech v expozici v Dolních Věstonicích.

Pokračovaly práce na rozšíření depozitáře uměleckých řemesel a práce na renovaci depozitáře zemědělského nářadí v souvislosti s jeho rozšířením do sousedních prostor nad Temnou bránou. Pokračovala také restrukturalizace depozitáře archeologických sbírek v návaznosti na zápis artefaktů do druhého stupně evidence.

Pokračovaly úpravy prostor pro nový depozitář podsbírky „Fotografie, pohlednice, videozáznamy“, kam se postupně celá podsbírka přesouvá, a vytvářel se nový systém uložení sbírkových předmětů. V rámci zkvalitnění péče o sbírkové předměty byly téměř všechny pohlednice uloženy do obalů vyrobených ze speciální fólie neobsahující měkčidla.

Všechny herbářové položky v depozitáři botaniky procházejí postupnou kontrolou. Poškozené položky byly v nutných případech opravovány tak, aby nedocházelo k jejich další devastaci – měnil se zničený podkladový papír a nově se uchycovaly části rostlin uvolněné v důsledku degradace lepidla. Probíhala též digitalizace herbářové sbírky. Fotografie rostlin budou sloužit jako zdroj informací pro badatele v případech, kdy není nutná fyzická kontrola, čímž se sníží riziko poškození křehkých položek při manipulaci.

V entomologické podsbírce prováděl kurátor revizi řádu motýlů. Celkem 10 287 kusů motýlů označil evidenčními čísly a v případě potřeby opravil jejich uchycení na podkladovém kartonu.

V konzervačních dílnách muzea byly dle požadavků odborných pracovníků průběžně ošetřovány sbírkové předměty, jejichž fyzický stav vyžadoval potřebný konzervační zásah, a dále předměty určené k vystavení. Pro expozici *Touha a důstojnost* byly konzervovány čtyři kusy preparovaných trofejí vysoké zvěře. Pracovník dílen ošetřil předměty vyžádané k zápůjčce – tři řeznické nože, smaltovanou tabuli označující hraniční pásmo a fragmentovaný mamutí kel. Pokračovaly konzervátorské práce na nabytku a archiváliích pro nově budovanou expozici v Památníku bratří Mrštíků v Divákách. Přímo v domku

Před vstupem do někdejšího Sálu předků, nyní zvaného Gajdošův, byla v únoru 2019 instalována pamětní deska malíře Rudolfa Gajdoše, umístěná původně na domě, v němž v Mikulově bydlel. Odhalení desky věnované umělci, který se velkou měrou zasloužil o záchranu zámku vyhořelého v posledních dnech války, byla přítomna jeho dcera s rodinou. (foto Milan Karásek)

Mrštíkovi byl proveden konzervační zásah na trámovém stropu jedné z místností, nově odhaleném při rekonstrukčních pracích. V archeologické podsbírce se věnovala pozornost základním konzervačním úkonům v rozsáhlých souborech získaných v roce 2019 – třídění materiálu, očištění nálezů, konzervaci kovů a lepení keramických předmětů. Z podsbírky „Archeologie“ byl dále konzervován soubor 15 převážně železných předmětů z výzkumu „Mikulov – sv. Šebestián 2014“ a dva zlomky bronzového náramku z lokality u Tvrdonic. Dále konzervátor započal potřebné zásahy na několika železných předmětech – na tesáku z Milovického lesa, fragmentované ostruže, sekerce z lokality u Kostic a na dělové kouli nalezené v blízkosti Mikulova. Z podsbírky „Historie“ byly ošetřeny dřevěné dlabané nečky a započala se konzervace souboru předmětů z pozůstalosti fotografa Františka Průdka. Kromě sbírkových předmětů byl proveden konzervační zásah také na pamětní desce malíře Rudolfa Gajdoše, nově instalované před vstupem do Gajdošova sálu. Postup všech konzervačních prací byl řádně dokumentován písemně i fotograficky.

Dodavatelsky bylo pro muzeum provedeno náročné restaurování sbírkových předmětů z podsbírky „Historie“ – barokní postele a tři barokních supraport s květinovými zátišími. Čela a dvě bočnice barokní postele renovoval ateliér restaurování Vyšší odborné školy v Brně při Střední škole umění a designu, stylu a módy. První ze supraport restaurovala akad. malířka Antoaneta Temenugová, druhou společnost IMAGO, v. o. s. , a třetí akad. malíř Jan Knorr. Práce byly realizovány za finanční podpory MKČR z Integrovaného systému ochrany movitého kulturního dědictví (ISO/D), z dotace Jihomoravského kraje určené na náročné restaurování a z rozpočtu muzea. Pro novou expozici *Touha a důstojnost*, věnovanou sběratelství Dietrichsteinů, bylo pro muzeum dodavatelsky provedeno náročné restaurování osmiramenného lustru restaurátorkou Leou Raisovou.

Pokračovala započatá digitalizace vzácných starých rukopisů ze zámecké knihovny – bylo zpracováno pět děl.

Výstava botanika Adama Knotka s názvem *Rozkvetlý archeopark* prostřednictvím fotografií, makrofotografií a sušených rostlin návštěvníkům úspěšně představila koncept polodivoké zeleně, která má být přirozenou součástí areálu archeoparku. (foto Zuzana Havlíčková)

Zápůjčky sbírkových předmětů

Sbírkové předměty půjčené z muzea za účelem výstavním

Z předcházejícího roku či let trvajících zápůjčky

- Správě hradu Pecka: tři vinné sudy do expozice *Kryštof Harant z Polžic a Bezdruzic* (od roku 2012)
- Obci Pasohlávky (resp. Pasohlávské rekreační, s. r. o.): dva modely a dvě kopie archeologických nálezů z římského tábora na hradisku Burgstall u Mušova pro archeologickou expozici v ATC Merkur Pasohlávky (od roku 2013)
- Městskému muzeu v Kloboukách u Brna: 101 archeologických sbírkových předmětů do expozice *Život a kultura na brněnském Kloboucku* (od roku 2014)
- Mikulovské rozvojové, s. r. o.: 37 předmětů z historických sbírek do expozice *Od Svaté chýše loretánské k hrobnímu kostelu Dietrichsteinů*, instalované v Dietrichsteinské hrobce – nábytek a další předměty pocházející z vybavení hrobky (křesla, zpovědnice, svícny, plastiky, relikviáře), růžence, malované desky z dřevěných rakví, hrobový textil a barokní malbu z kapucinského kláštera (od roku 2014)
- Městskému muzeu a galerii Hustopeče: válečný štít z Hustopečí do stálé expozice *Dějiny města* (od roku 2018)

Zápůjčky z roku 2019

- Masarykovu muzeu v Hodoníně: gotická plastika *Krista v hrobě* a malba na dřevě *Kristus trpitel* na výstavu *Husitství – 600 let od vzniku českého fenoménu* (od 26. února 2019)
- Národnímu zemědělskému muzeu v Praze: kopie bronzového kotle z doby římské z Mušova, kotel s atásemi v podobě hlav germánských bojovníků na výstavu *Fenomén zemědělství* (od 5. března 2019)
- Vinařskému centru ANNOVINO v Lednici: sedm kusů sbírkových předmětů z podsbírký „Vinařství“ a třináct předmětů z podsbírký „Paleontologie“ do stálé expozice Vinařského centra (od 25. dubna 2019)
- Masarykovu muzeu v Hodoníně: 36 předmětů z podsbírký „Historie“ na výstavu *Lichtenštejnsko 1719–2019 / 300 let knížectví uprostřed Evropy* (od 15. října 2019)
- Technickému muzeu v Brně: fotodokumentace, tiskoviny a další materiály k historii Okresních slavností hraničářů (Pálavské vinobraní) na výstavu *Železná opona 1948–1989* (od 15. října 2019)

Sbírkové předměty půjčené vědeckým institucím a vysokým školám za účelem studijním

Zápůjčky z roku 2019

- Přírodovědecké fakultě Masarykovy univerzity v Brně: 53 herbářových položek rodu *Galeopsis*, *Heleochoa* a *Crypsis*
- Filozofické fakultě Univerzity Palackého v Olomouci, katedře historie, sekci archeologie: archeologický materiál z lokality Mikulov – Jelenní louka
- Muzeu města Brna: archeologický materiál z různých lokalit z výzkumů v letech 2015–2018
- Západočeskému muzeu v Plzni: 23 kusů olovených plomb
- Filozofické fakultě Masarykovy univerzity v Brně, Ústavu archeologie a muzeologie: archeologický materiál z Divák
- Moravskému zemskému muzeu v Brně: archeologický materiál z různých lokalit
- Muzeu Blanenska: bronzová loďkovitá spona ze starší doby železné z lokality Hustopeče – Lány
- Filozofické fakultě Masarykovy univerzity v Brně, Ústavu archeologie a muzeologie: zlomek středověkého kachle z Klobouk u Brna a další archeologický materiál z různých lokalit
- PhDr. Pavlu Borskému, CSc., z Brna: 22 kusů historických plánů mikulovského zámku

Sbírkové předměty půjčené za účelem restaurování, digitalizace či zhotovení kopií

Z předcházejícího roku či let trvající zápůjčky

- PhDr. Hedvice Sedláčkové, CSc., z Nymburka: dvě bedny fragmentů skleněných nádob z pozdního středověku a raného novověku z lokality Mikulov – Brněnská za účelem katalogizace (od roku 2018)
- Restaurátorce Lei Raisové z Brna: šestiramenný lustr v kombinaci kov a dřevo za účelem restaurování (od roku 2018)

Zápůjčky z roku 2019

- AiP Beroun, s. r. o.: pět kusů středověkých rukopisů za účelem digitalizace
- IMAGO, v. o. s.: barokní supraporta za účelem restaurování
- Akad. malířce Antoanetě Temenugové, z Mikulova: barokní supraporta za účelem restaurování
- Vyšší odborné škole v Brně při Střední škole umění a designu, stylu a módy: barokní postel s polychromovaným čelem a dvěma bočnicemi za účelem restaurování
- Akad. malíři Janu Knorrovi, z Mikulova: barokní supraporta za účelem restaurování

PREZENTACE

Regionální muzeum představuje ve svých prostorách na mikulovském zámku řadu stálých expozic a sezonních výstav a pečuje o přilehlý zámecký park, v Archeoparku Pavlov prezentuje významnou archeologickou lokalitu, která je národní kulturní památkou, spravuje expozici v Dolních Věstonicích a Památník bratří Mrštíků v Divákách. Na základě smlouvy o spolupráci s Židovskou obcí Brno využívá k výstavním účelům mikulovskou synagogu. V roce 2019 instalovalo Regionální muzeum do blízkého okolí Archeoparku Pavlov naučnou stezku provázející sídlištním areálem lovců mamutů.

Expozice

● Zámek Mikulov

Expozice v prostorách zámku byly v roce 2019 rozděleny do šesti prohlídkových bloků – do třech komentovaných a třech nekomentovaných. V červnu 2019 se rozšířila nabídka muzejním návštěvníkům o expozici *Touha a důstojnost – Ze sbírek rodu Dietrichsteinů*, která doplnila historický prohlídkový okruh. Sezonní výstavy nabízejí standardně volnou prohlídku bez průvodce a volně přístupná je již trvale břitová věž.

Muzeum nabízelo prohlídky s výkladem zprostředkovaným audioprůvodci – v jazycích českém, anglickém, německém, francouzském, ruském, italském, polském a španělském.

Komentované bloky:

- A – Historie
- B – Zámecká knihovna
- C – Zámecký sklep a Tradiční vinařství na Moravě

Nekomentované bloky:

- D – Římané a Germáni v kraji pod Pálavou
 - E – Víno napříč staletími
 - F – Zámecká (hradní) kaple
 - AA – Touha a důstojnost – Ze sbírek rodu Dietrichsteinů
- Samostatné sezonní výstavy

Výstavou *Za obzor* její kurátoři Adam Vrbka a Martin Dostál vstoupili do uměleckého časoprostoru posledního čtvrtstoletí, v jehož průběhu vznikaly v prostorách mikulovského zámku v rámci Mikulovských výtvarných sympozií plastiky, obrazy či fotografie, které jsou nyní součástí umělecké sbírky města Mikulova. (foto Milan Karásek)

Expozice instalované na zámku pokrývají tematicky oblasti historie, archeologie a vinařství. Historický okruh zahajuje expozice *Od gotiky po empír* (představuje umělecká řemesla v rámci uvedených období a zachycuje jejich vývoj). Expozice tvořená převážně sbírkovými předměty Moravské galerie Brno, vybudovaná před víc než pětadvaceti lety, byla po ukončení výstavní sezony 2018 přeinstalována do nové podoby. Historickým tématům se dále věnují *Galerie Dietrichsteinů* (v příbězích osobností rodu uvádí historii významné šlechtické rodiny, jejího mikulovského panství i zámku), *Zámecká knihovna* (působivý prostor s barokním mobiliárem uchovávajícím přes 11 000 svazků), *Zámecká (hradní) kaple* (s dochovanou gotickou klenbou, vestavěná do patra hlavní věže koncem 14. století) a *Britová věž* (dochovaná v takřka původní podobě jako součást obranného systému mikulovského hradu).

Dne 15. června 2019 otevřelo muzeum novou expozici s názvem *Touha a důstojnost – Ze sbírek rodu Dietrichsteinů*, navazující na *Galerii Dietrichsteinů*. Představuje dochovanou část rozličných sbírek – výsledek sběratelského úsilí uměnímilovných, historii

obdivujících či přírodovědně založených členů rodiny. Záštitu nad expozicí převzali hejtman JUDr. Bohumil Šimek a princezna Mercedes Dietrichstein. Expozice byla vytvořena za finanční podpory Jihomoravského kraje.

Touha a důstojnost – Ze sbírek rodu Dietrichsteinů

Expozice se tématem obrací k novověké historii mikulovského zámku, který byl po téměř čtyři století v držení rodu Dietrichsteinů. Nahlíží na osobnosti členů rodu prostřednictvím jejich sběratelských aktivit, klade důraz na jejich osobní život, zájmy a tužby. Rodové sbírky byly na mikulovském zámku deponovány již od příchodu rodiny na Moravu v roce 1575. Osud sbírek mnohdy nepříznivě ovlivňovaly přesuny, krádeže či dělení majetku, nejničivější zásah přišel však na konci druhé světové války, kdy při rozsáhlém požáru zámku shořelo téměř veškeré vybavení interiérů společně s mnoha cennými uměleckými předměty. Požárem nebyla zasažena pouze budova zámecké knihovny, ve které byla v době válečného skladističního režimu umístěna zámecká sbírka obrazů a minerálů.

Základ expozice tvoří torzo dietrichsteinských umělecko-historických sbírek a dochované artefakty poskytují vodítko k vytvoření představy o rozmanitosti a hodnotě někdejší zámecké sbírky, jež dokazuje, že starobylý rod Dietrichsteinů vždy patřil ke špičkám vzdělané a kultivované aristokratické společnosti.

Vinařskou tematiku prezentují dvě expozice – *Tradiční vinařství na Moravě*, která provází i zámeckým sklepem s obřím renesančním sudem a galerií historických vinařských lisů (představuje dějiny pěstování révy vinné a výroby vína na Moravě), a *Víno napříč staletími* (souhrnně zpracovává historii a vývoj vinohradnictví a vinařství na našem území v kontextu evropských dějin).

Archeologická expozice *Římané a Germáni v kraji pod Pálavou*, ověněná prestižní cenou Gloria musaealis (2007), je věnována obyvatelům a dobyvatelům zdejšího kraje na počátku letopočtu. Představuje kulturu místního germánského obyvatelstva a připomíná pobyt Římanů na našem území.

Součástí vernisáže výstavy *Za obzor* byla také prezentace katalogu z předchozího pětadvacátého ročníku „Dílny“, jejímž kurátorem byl mikulovský rodák Libor Lípka, jeden ze zakladatelů výtvarného sympozia, které za dobu své existence hostilo již více než 130 umělců z České republiky i ze zahraničí. (foto Milan Karásek)

● Zámecká zahrada

Zahrada, založená na přelomu 16. a 17. století, byla v průběhu následujících staletí rozšiřována v soustavu teras položených v různých výškových úrovních po obvodu Zámeckého kopce. Podoba její centrální části je po náročné rekonstrukci dokončené v roce 2015 působivou reminiscencí raně barokní zahrady. Nejvýše položená východní terasa s instalací plastik z Mikulovských výtvarných symposií nabízí návštěvníkům klidovou zónu s výhledem na Svatý kopeček. Nejmladší z teras, západní zahrada, rozkvétá růžemi a v botanických záhonech představuje zdejší vzácné teplomilné rostliny, které byly částečně vypěstovány ze semen získaných v mikulovském regionu. Botanická část zahrady tak může sloužit též jako genofondová sbírka a současně se může stát zdrojem rostlin pro případnou obnovu populací kriticky ohrožených druhů. Informační panely rozmístěné v zahradě seznamují se zde rostoucí květenou jihozemské Panonie i s okolní přírodou vápencových návrší jižního úpatí Pavlovských vrchů.

V roce 2019 provedl specialista z Výzkumného ústavu Silva Taroucy pro krajinu a okrasné zahradnictví, v. v. i., RNDr. Jiří Žlebčík revizi v zahradě vysazených růží. Na západní terase byly rozšířeny záhony určené pro původní rostlinné druhy Mikulovska. Se svolením CHKO Pálava byly rostliny zde vysazené vypěstovány ze semen sebraných z lokalit NPR Děvín-Kotel-Soutěska, NPP Dunajovické kopce a PR Liščí vrch; je o nich nadále vedena evidence, která bude dokládat jejich původ.

● Synagoga

Mikulovská synagoga je po rozsáhlé stavební rekonstrukci (2010–2014, projekt *Deset hvězd – revitalizace židovských památek v České republice*) součástí centrálně koordinované a metodicky řízené sítě deseti oblastních vzdělávacích center židovské kultury. V synagoze se nyní konají kulturní a vzdělávací pořady a příležitostně také bohoslužby. V prostorách ženské galerie je instalována muzejní expozice s názvem *Rabbi Löw a židovská vzdělanost na Moravě*. Jejím ústředním tématem je osobnost a dílo rabbi Jehudy Löwa ben Becalel (asi 1525 až 1609), jenž prožil dvacet let jako moravský zemský rabín a podle tradice působil i v Mikulově. Expozice představuje legendami opředeného učence v historických a společenských souvislostech a ukazuje jeho vliv na židovské společenství Moravy. Přibližuje postavení židovského obyvatelstva na Moravě v 16. století i renesanční prostředí Mikulova a zdejší židovské obce. Instalace seznamuje i s dalšími představiteli židovské vzdělanosti v období středověku, renesance, baroka a věnuje se židovskému osvícenství. Přísálí synagogy nabízí stálou výstavu věnovanou historii a památkám židovské obce v Mikulově, někdejší zimní modlitebna je využívána pro sezonní výstavy.

● Archeopark Pavlov

Archeopark Pavlov, otevřený v roce 2016, unikátním způsobem zpřístupňuje lokalitu patřící mezi národní kulturní památky. Zdejší komplex sídlišť z období paleolitu – doby lovců mamutů – poskytl za dlouhá desetiletí výzkumů obrovské množství kamenných i kostěných nástrojů, uměleckých předmětů a také kosterních ostatků člověka současného typu. Díky těmto nálezům patří i v celosvětovém měřítku mezi přední archeologické lokality.

Atraktivním způsobem pojatá expozice, kombinující klasickou muzejní prezentaci i současné audiovizuální technologie (videomapping, zvuková expozice, dotykové panely), zpřístupňuje veřejnosti to nejdůležitější, co vědecké výzkumy přinesly. Představena je jednak historie výzkumů (v podobě dobových fotografií a dokumentů), především však je zde zachycen samotný materiální a duchovní svět tehdejších lidí, a to tématy jako lov, každodenní život na sídlišti, umění a rituály, pohřbívání a magie. Kromě movitých archeologických nálezů (kamenné a kostěné nástroje, umělecké předměty) jsou nabídnuty i nemovité objekty (rekonstrukce hrobového celku, skládka mamutích kostí umístěná „in situ“). Prostřednictvím „chytrého mobilu“ se v archeoparku může návštěvník připojit do virtuálního katalogu a získávat další informace.

Budova archeoparku, zapuštěná čtyři metry pod zemí v místech, které vydalo jedny z nejcennějších paleolitických nálezů na světě, získala řadu ocenění. Stala se *Stavbou roku 2016*, v roce 2017 získal archeopark *Českou cenu za architekturu* a kromě Hlavní ceny mu byla udělena též Mimořádná cena Agentury ochrany přírody a krajiny ČR za citlivé vsazení do krajinného rázu. Byl oceněn také jako *Stavba Jihomoravského kraje 2016*. Originální stavba sklídila na poli architektury významné úspěchy také v zahraničí – prestižní ocenění *Iconic Awards 2017* v kategorii Best of the Best v německém Mnichově a nejvyšší ohodnocení v mezinárodní soutěži *CEMEX Building Award*.

Archeopark si ovšem vysloužil uznání také za zhodnocení myšlenky, pro niž byl zbudován – tedy jako expozice přibližující v celoevropském měřítku jeden z nejvýznamnějších sídelních areálů, jaké moderní *Homo sapiens* v období před 30 000 lety v Evropě vytvořil; v Národní soutěži muzeí *Gloria musaealis* v kapitole Počin roku 2016 získal druhé místo.

Součástí archeoparku je kromě vlastní budovy zapuštěné do země také venkovní areál, který se v průběhu let postupně upravuje. Venkovní zeleň archeoparku byla doseta druhově pestrrou suchu odolnou směsí v duchu původní koncepce „divoké květnaté louky“. Zvláštní pozornost musela být věnována jižně exponovaným svahům a střešním partiím, kde většina vegetace uschla. Také bylo třeba stabilizovat svahy proti erozi. Část druhů rostlin užitých k osevu pocházela, bylo-li to možné, z lokálních zdrojů, aby se co nejvíce připodobnila pálavské vegetaci a mohla také posílit výukový potenciál celého areálu.

Návštěvníkům archeoparku i turistům přicházejícím na Pálavu nabízí informace o zdejším paleolitickém sídlišti též nově otevřená naučná stezka, propojující nejvýznamnější archeologické lokality – Pavlov a Dolní Věstonice.

● Archeostezka Pavlov– Dolní Věstonice

Dne 14. června 2019 byla za přítomnosti prof. Jiřího Svobody, starostky Dolních Věstonic doc. Jaroslavy Rajchlové, starosty obce Pavlova Zdeňka Duhajského, pracovníků Archeologického ústavu AV ČR Brno, v. v. i., pracovníků TIC Mikulov a pracovníků Regionálního muzea v Mikulově slavnostně otevřena naučná stezka provázející návštěvníky světově známým sídelním areálem Dolní Věstonice – Pavlov. Celkem pět panelů zde rozmístěných na nejznámějších lokalitách někdejších lovců mamutů poskytuje informace o současných poznatcích získaných během systematických a záchranných výzkumů za posledních téměř sto let, které zdůrazňují význam tohoto areálu v procesu šíření anatomicky moderního člověka (*Homo sapiens*) do Evropy, podávají přehled o jednotlivých nalezištích pod Pálavou, sledují vývoj zdejší krajiny v době ledové a zabývají se problematikou každodenního života lovců mamutů. Archeostezka doplňuje expozici Archeoparku Pavlov a umožňuje návštěvníkům vytvořit si konkrétnější představu o životě člověka v daném prostředí v období paleolitu.

Na realizaci panelů se podíleli prof. PhDr. Jiří Svoboda, DrSc. (texty), akad. malíř Pavel Dvorský (ilustrace), Ing. MgA. Martin Frouz (fotografie), Ing. Stanislava Vrbková (redakční zpracování), Zdeněk Halla (grafika).

● Dolní Věstonice – expozice Život pod Pálavou

Výstava *Život pod Pálavou*, instalovaná v Dolních Věstonicích v roce 2016, vedle archeologického tématu prezentovala také soužití a střetávání člověka s přírodou ve zdejší krajině, a to na pozadí událostí, jež se tu odehrály v průběhu 20. století. Archeologická část expozice představila veřejnosti pozůstatky osídlení Pavlovských vrchů a okolí ze dvou období – z času takzvaných lovců mamutů byla v expozici soustředěna pozornost na Věstonickou venuši, druhým prezentovaným obdobím byla mladší doba bronzová, jejíž stopy jsou na největších Pavlovských kopcích i v jejich okolí stále výrazné.

Druhá část expozice přiblížila proměny podpálavské krajiny v průběhu uplynulého století po vybudování Novomlýnských nádrží, jež zcela změnily ráz zdejšího kraje a významně ovlivnily přírodní poměry v celé oblasti. Výstava představila faunu a flóru lužní krajiny před vybudováním zdrží a popsala stav přírody změněné vodním dílem. Druhou

Výstava *Kraslice pěti generací* představila sbírku tohoto křehkého umění vytvořenou rodinou národopisného badatele Vratislava Bělíka. Jeho dcera Dobromila Vlčková předává techniky malby kraslic dalším generacím své rodiny. (foto Milan Karásek)

rozmanitost bohaté avifauny Novomlýnských nádrží prezentovalo dioráma doplněné botanickými ukázkami. Předměty z domácností obce Mušov, kterou vody nádrží pohltily koncem sedmdesátých let, připomněly také, jak vodní dílo zasáhlo do života lidí.

Koncem roku byla stávající expozice zrušena a celý objekt čeká rekonstrukce, jejímž výsledkem by měl být v roce 2022 *Dům přírody Pálavy*.

● Diváky – Památník bratří Mrštíků

Od roku 2017 je památník uzavřen a průběžně zde probíhají stavební úpravy a příprava nové expozice, která bude otevřena v roce 2021.

Výstavy

● Sezonní výstavy v Regionálním muzeu v Mikulově

Piaristické školy v Mikulově a jejich vědecké přístroje

30. března – 30. listopadu 2019 (výstava byla zahájena roku 2011)

Výstava k 380. výročí založení piaristického gymnázia v Mikulově, umístěná v prostorách zámecké knihovny, je postavená především na renesančních a barokních vědeckých přístrojích matematického kabinetu gymnázia, používaných v astronomii, geografii a fyzice, jejichž ucelená kolekce je jedinečná způsobem vzniku, motivovaným potřebami školní výuky.

Lichtenštejnové na Mikulovsku ve 13.–16. století

30. března – 30. listopadu 2019 (výstava byla zahájena roku 2014)

Dlouhodobá výstava, instalovaná v britové věži původního hradu, se věnuje období středověku, kdy město Mikulov a zdejší hrad vlastnil rod Liechtensteinů, který jej získal v roce 1249. Výstava představuje členy rodu a dokládá vliv jednotlivých vlastníků panství na vývoj města. Věnuje se také pohnutému osudu Perchty z Rožmberka, manželky Jana V. z Liechtensteina, známé z pověstí o bílé paní. Zmiňuje též novokřtence, kteří byli důležitou součástí historie Mikulova.

Genocida Romů v době druhé světové války

30. března – 9. června 2019 (Horní synagoga)

Putovní panelová výstava vytvořená na základě části jedné z expozic brněnského Muzea romské kultury, věnované holocaustu Romů. Výstava se zabývá tématem nacistického pronásledování a vyvražďování Romů za druhé světové války na území dnešní České republiky. Muzeum romské kultury zajistilo v době konání výstavy v Mikulově pro zájemce také odbornou přednášku.

Za obzor – Čtvrtstoletí Mikulovského výtvarného sympozia „Dílno“

31. března – 13. července 2019 (zámek)

Výstava představila reprezentativní výběr uměleckých děl, vytvořených v rámci Mikulovských výtvarných sympozií za uplynulých pětadvacet let, a stala se součástí umělecké sbírky města Mikulova. Co do počtu zastoupených prací dnes město Mikulov vlastní pravděpodobně největší sbírku současného umění v republice, která není v soukromých rukou. Nejde však jen o rozsah – v depozitářích „Dílny“ mají zastoupení téměř všichni autoři z nejdůležitějších výtvarných skupin, jako jsou Tvrdohlaví, Pondělí či Obr. Také na ně se tato průřezová výstava, prezentující plastiky, obrazy i fotografie, odkazovala. Především se však stala zajímavou sondou do českého i mezinárodního umění posledního čtvrtstoletí.

Každoroční letní čtyřtýdenní setkání umělců, jejichž tvorba v Mikulově je zcela jistě ovlivněna výjimečným geniem loci toho malebného města, zaujalo v rejstříku uměleckých sympozií jedno z nejčestnějších míst a zároveň se stalo samozřejmou součástí kulturního života letního Mikulova. Kurátoři výstavy *Za obzor* Adam Vrbka a Martin Dostál se pokusili zmapovat tento unikátní fenomén, který v průběhu let 1994–2018 přivedl do města na 130 umělců nejen z České republiky, ale i ze zahraničí.

Součástí vernisáže byla také prezentace katalogu z předchozího pětadvacátého ročníku „Dílny“, jejímž kurátorem byl mikulovský rodák Libor Lípá, spolu se sochařem Nikosem Armutidisem jeden ze zakladatelů sympozia. Večerem provázela pražská hudební skupina Eternity zpěvačky, skladatelky a textařky Evy Turnové a zahraničním zástupcem „dílenského“ vernisážového programu byl anglický hudebník Phil Shoenfelt se svou skupinou Southern Cross. Výstavu *Za obzor* zdokumentoval později také katalog, v němž bylo kromě jiného představeno 35 vystavených prací.

Rozkvetlý archeopark

30. března – 14. července 2019 (Archeopark Pavlov)

Součástí objektu archeoparku je realizace zeleně, která má připomínat pálavskou květinu. Tato zeleň si prošla svým nutným vývojem a zvláště v druhém roce od založení louky se stala terčem řady negativních komentářů ze strany návštěvníků, jež však vycházely z nepochopení přírodních potřeb nově zakládaného porostu. Proto tři roky od založení střešních porostů a květnaté louky v areálu archeoparku vznikla výstava, která si kladla za cíl seznámit návštěvníky s konceptem polodivoké zeleně. Prostřednictvím fotografií, makrofotografií a sušených rostlin odhalila rozmanitost louky, osvětlila její použití v ochraně přírody nebo jako prostředku k zadržování vody a představila ji jako alternativu k čistě formální striktně udržované zeleni. Makrofotografie vznikly za technické podpory Jana Martínka

a Katedry experimentální Biologie rostlin Univerzity Karlovy. Součástí vernisáže výstavy byla přednáška jejího autora Mgr. Adama Knotka na téma zakládání takovýchto luk.

Kraslice pěti generací

5. dubna – 12. května 2019 (zámek)

Výstava představila rozsáhlou sbírku kraslic vytvořenou pěti generacemi rodiny národopisného badatele a sběratele Vratislava Bělíka (1900–1988). Nejstarší kraslice uložené v souboru vytvořila Bělíkova matka ještě v poslední čtvrtině 19. století, ty současné už vyzdobila badatelova pravnučka. Vratislav Bělík, pocházející z Třebíčska, se ve svých kraslicových vzorech zaměřoval především na regiony Horácka a Podhorácka (lesy, řeky, rybníky, lány žita, pasoucí se dobytek), když se však v roce 1964 přestěhoval z Vysočiny do Mikulova, přizpůsobil výtvarná témata, jimiž dekoroval kraslice, novému kraji a vedle tradičních vzorů se objevují motivy vinohradů, hroznů, vína, sklepů, Pálavy, Svatého kopečku, mikulovského zámku... Zajímavostí jsou i kraslice s oslavnými a příležitostnými tématy – vzlet Gagarina do kosmu, spartakiáda, brněnské veletrhy...

O Bělíkův odkaz dnes pečuje jeho dcera Dobromila Vlčková, která techniky malby kraslic předává dalším generacím své rodiny. Výstava byla realizována ve spolupráci s Jihomoravským muzeem ve Znojmě a připravila ji Dobromila Vlčková se svou dcerou Pavlou Porubskou.

Morava 53–88 / výstava fotografií Václava Chocholy

3. května – 30. listopadu 2019 (zámek)

Hlavní sezonní výstavou Regionálního muzea v Mikulově v roce 2019 byla výstava klasika české výtvarné a portrétní fotografie Václava Chocholy (1923–2005). Ve své bohaté tvorbě se Chochola věnoval momentní fotografii, portrétům celebrit (slavná fotografie Salvadora Dalího s vejcem), aktům, sportovní fotografii. Neocenitelné jsou jeho dokumentární snímky z Pražského povstání v květnu 1945. Na výstavě nazvané Morava 53–88 se však veřejnosti prezentovala doposud neznámá kapitola Chocholovy tvorby, kterou představují jeho návštěvy jižní Moravy. První snímky z Moravy Chochola pořídil v roce 1953, když se jel oženit do Dolních Dunajovic s Boženou Stopkovou. Pak již přijížděl za svou rodinou na Mikulovsko pravidelně a nikdy s sebou neopomněl vzít fotoaparát, někdy i filmovou kameru. Vznikl tak soubor, jehož rozsah, čítající víc než 900 fotografií, překvapil i samu umělcovu rodinu, která se o jeho archiv stará a fotografie na výstavu vybrala. Intimní rodinné snímky mají také dokumentární hodnotu – zachycují jak všední venkovský život s nejobyčejnějšími činnostmi, tak oslavy svátků, svatby nebo pohřby. Výstava umožnila návštěvníkům Chocholovým očima pozorovat mizející svět tradiční lidové kultury, doznívající v kulisách modernizujícího se venkova.

Zajímavým rozměrem výstavy bylo i vnímatelné propojení Chocholovy Prahy, kde umělec žil, a Moravy, kam se rád vracel. Chochola pocházel z Libně a ve své volné tvorbě se inspiroval hlavně atmosférou periferie velkoměsta. Na jeho fotografiích z Moravy je přitom znát, jak má předměstí velkoměsta blízko k venkovu, a na druhé straně jak lze na Moravě nacházet podobné vizuální situace jako v Praze.

Výstavu zachycující život na Mikulovsku a momenty ze života Chocholových příbuzných tvořilo 150 fotografií, mnohé až do formátu 100 × 130 cm, které zaplnily pět výstavních sálů. Kurátory výstavy byli umělcova dcera Blanka Chocholová a etnograf muzea Josef Šuba, vernisáž zahájila další z legend světa dokumentární fotografie – Jindřich Štreit.

Křehký Mikulov – festival art designu (9. ročník)

24.–26. května 2019 (zámek)

Už podeváté se v prostorách mikulovského zámku otevřel festival sběratelského designu *Křehký Mikulov*, který se stal již uznávaným místem prezentace současné české a zahraniční umělecké scény, předních galerií a designérů, stejně jako místem setkání umělců i sběratelů umění a všech, jež moderní umění oslovuje. Festival, pořádaný Regionálním

Jarní úklid zámeckého areálu – skákalo se i pro pírká.
Režie i účinkující: odborní pracovníci muzea...
(foto Milan Karásek)

muzeem v Mikulově a pražskou galerií *Křehký* – za podpory Jihomoravského kraje a nadace *Blíž k sobě* – již podruhé probíhal celé dva týdny, a jeho instalace tak mohlo zhlédnout mnohem více návštěvníků než v předchozích ročnících, konaných jen v rámci jednoho víkendu. Víkend od 24. května hostil umělce a sběratele, v jejichž centru pozornosti byly především premiéry designových objektů a instalací. Veřejnost pak měla možnost zdarma si prohlédnout festivalové výstavy až do 9. června. Designéři opět rozprostřeli své instalace do prostoru expozičních sálů mezi výstavní exponáty a konfrontace muzejních artefaktů se současnými designovými objekty byla příjemným bonusem tohoto uměleckého svátku. Do festivalového dění se začlenila také Dietrichsteinská hrobka, a to jako místo zahájení celé umělecké události.

Tématem devátého ročníku *Křehkého Mikulova* byla „archeologie“, a to ve smyslu zkoumání historických pramenů a tradic obtisknutých do současného designu a umění – průzkumu minulého ve vztahu k ryze současnému, jak uvedli svou festivalovou vizi její organizátoři Jana Zielinski a Jiří Macek.

Účastníci festivalu měli kromě prezentací svých instalací nachystaný také program cílený na zážitek spojený s Mikulovem a jeho okolím – prohlídku jeskyně Na Turoldu, procházku po Pálavě či piknik na Svatém kopečku. Na oplátku *Křehký Mikulov* nabídl veřejnosti kromě výstav také doprovodný program, jehož hlavní nabídkou – jako novinka – byly workshopy vedené vystavujícími designéry. Děti i dospělí si mohli vyzkoušet vyšívání „se značkou Bro“, tedy s Ivanou Kocmanovou, paleolitickou kresbu pod vedením Michala Bačáka, modelínovou tvorbu s holandským designérem Diegem Faivre a výrobu sošek s Michalem Strachem. Podle ohlasů publika lze soudit, že *Křehký Mikulov* byl přijat jako mikulovský projekt již i „laickou“ veřejností.

Archeologie – výstava art designu *Křehký Mikulov*

24. května – 9. června 2019 (zámek)

Prezentace jednotlivých designérů festivalu současného art designu *Křehký Mikulov* přivedly do muzejních sálů mikulovského zámku v průběhu dvoutýdenní výstavy zhruba 660 návštěvníků. Jádrem festivalu od jeho počátku byl a je porcelán – křehká bílá hmota – a především pak zkoumání možností jeho užití; objektem, jemuž se *Křehký Mikulov* tradičně věnuje, je váza. Také v tomto ročníku porcelánové vázy spolu s mísami a dalšími nádobami zabíraly většinu výstavních prostor, kurátorům se však podařilo vhodně je doplnit instalacemi, u nichž se zkoumání forem a možností materiálu dostalo do nových úrovní.

Bílou hmotu v osobitých objektech představila řada umělců – Tereza Hrušková vystavila kolekci váz zvanou „Oblaka“, Simona Janišová uvedla novou sérii keramických objektů „Insideout“, Michal Strach prezentoval dvě vázy navržené pro *Křehký*, nazvané „Sovák“ a „Mimozemšťan“, Roman Šedina vytvořil soubor váz, které jeho přátelé designéři dále přetvořili vlastním originálním rukopisem. O nový motiv se rozrostla porcelánová edice „Chudá sada“, ikonická řada značky *Křehký*, kterou archeologickým motivem Urfauna vyzdobil ilustrátor Michal Bačák a nazval „Archeologické apokryfy“. Pozvání do *Křehkého Mikulova* v roce 2019 přijali také zahraniční umělci – maďarská designérka Edina Andrási zde vystavila sérii váz zdobených květinovými ornamenty vytvořenými z elektrických kabelů a dalšího elektropříslušenství a projekt nazvala „Poddajná tradice“. Nechyběla ani novinka značky *Křehký*, které v roce 2019 vtiskla podobu věhlasná designérka Ineke Hans z Holandska – její džbán MA-MA tvoří tři nádoby stejného tvaru, ale různých velikostí: „matrjošková hra“ o třech objektech. „Nothing to declare“ byla kolekce váz, již přivezla slovenská umělkyně Zuzana Svatik.

Další ze zahraničních hostů, holandský designér Diego Faivre, pracuje již s jinou hmotou – speciální modelínou, již pokrývá nejrůznější materiály a dává vzniknout novým objektům; mikulovský projekt nazval „Minutová manufaktura“. Z dalších umělců, již doplnili porcelánové instalace jiným materiálem, to byly například Veronika Jiroušková, která vystavila koruny královen ze soudobých i historických natáček v projektu „Trvalé“, či Karla Olšáková, designérka šperků žijící v Mikulově; ta vytvořila přímo pro výstavu novou kolekci objektů

a šperků s názvem „Archeologie současnosti“. Tereza Rosalie Kladošová, čerstvá držitelka Grand designér roku Cen Czech Grand Design, a Anna Štěpánková přivezly do Mikulova koberec s názvem „Malá Veličenstva“, inspirovaný několika uměleckými díly ze zdejších muzejních sbírek, a Ivana Kocmanová – značka Bro – vystavila sérii ručně vyšíváných dekorativních předmětů „Bohové“. Speciální instalace značky Czechia, kraj odrážející mikulovský genius loci, se představila pod názvem „Šestá expedice – Mikulov“ v Dietrichsteinské hrobce a objevily se tu také fotografie vytvořené přímo pro přehlídku *Křehký Mikulov* – boxeři portretovaní v zámeckých prostorách fotografem Vojtěchem Veškrnou.

Chedva Meroz – Patchwork inspirovaný judaismem

5. června – 15. září 2019 (Horní synagoga)

Výstava představila tvorbu izraelské výtvarnice Chedvy Meroz, která má silnou vazbu k naší zemi – narodila se v roce 1947 v Československu, od roku 1949 však již žije v Izraeli. Ve své tvorbě se věnuje především uměleckému patchworku (Art Quilt) a její díla již byla součástí mnoha skupinových výstav v Izraeli, Holandsku, Anglii a v USA. Mikulovská výstava představila její umělecké kvilty s židovskými motivy.

Mikulovské výtvarné sympozium – Dílna '19

sympozium – 26. ročník: 13. července – 10. srpna 2019

výstava: 10. srpna – 27. října 2019 (zámek)

26. ročník Mikulovského výtvarného sympozia byl již tradičně místem setkání současných předních výtvarníků a jejich tvůrčí práce proběhla dle ustáleného scénáře *Dílny*, přestože v organizačním týmu a ve struktuře celého sympozia došlo k výrazným změnám. Změnilo se složení poradního sboru pro *Dílnu* a také se ustavili noví odborní garanti celého projektu. Pořadatelé *Dílny '19* byly stejně jako v předchozích letech město Mikulov a Regionální muzeum v Mikulově, finančně ji podpořily Jihomoravský kraj, Ministerstvo kultury ČR a Česko-německý fond budoucnosti.

Kurátorem 26. ročníku byl sochař a restaurátor Jiří Kačer, který kolem sebe postavil silný tým výtvarníků. Představili se zde fotograf Jaroslav Beneš, mladý výtvarník s širokým uměleckým portfoliem Vojtěch Horálek, malíř, grafik a jeden z nejoriginálnějších českých performerů Svatopluk Klimeš, malíř a konceptuální umělec Mírek Zahálka, ze zahraničí přijel polský malíř, grafik a fotograf Eugeniusz Jozefowski. Hostem sympozia byla malířka Denisa Krausová, roli technické asistentky přijala studentka Klára Štefanovičová z Bratislavy a tvůrčí tým doplnil teoretik umění Ivan Neumann.

Dílna vstoupila do mikulovského letního kulturního dění několika doprovodnými akcemi pro veřejnost. *Den otevřených ateliérů* byl pozvánkou ze strany účastníků sympozia k návštěvě jejich dočasné umělecké dílny na zámku, jak to bývalo v prvních ročnících *Dílny* běžné, a výtvarné sympozium se tím již kdysi stalo pro mikulovské obyvatele oblíbenou akcí. V letošním roce si děti v rámci otevřených ateliérů vyzkoušely pod odborným vedením různé formy malby, při níž uplatnily svou vlastní fantazii a kreativitu. Dalším programem pro veřejnost byl *Autorský piknik Dílny*, uskutečněný v zámecké zahradě. Představila se na něm umělecká skupina mladých performerů s názvem *In saček veritas* z Ateliéru intermédií Fakulty umění Ostravské univerzity a hostem programu byl známý psychiatr Cyril Höschl, který vystoupil s přednáškou na téma Umění a neurověda – evoluční význam umění. Slavnostní zakončení *Dílny*, jež bylo zároveň vernisáží výstavy nově vytvořených děl, doprovodil koncert mikulovské jazzové kapely Jazz Petit a legendární pražské kapely Circus Problem.

Šestadvacátý ročník Mikulovského výtvarného sympozia se zapojil vedle Prahy, Turína a Lucemburku také do mezinárodního sochařského festivalu *Sculpture line*. V rámci festivalu byla v zámeckém parku v průběhu podzimu instalována Klíčová socha výtvarníka Jiřího Davida. Šestimetrová plastika zhotovená z 85 000 klíčů tvoří z vertikálně uspořádaných písmen slovo „Revoluce“; písmena však svou vahou ničí sama sebe, a tím i výraz, jež hlásají. Spoluzakladatel skupiny Tvrdohlaví toto dílo představil v roce 2010 jako osobní

polemiku s vývojem v zemi dvacet let od revoluce a sám o něm prohlásil, že „... socha je otevřena mnoha různým výkladům dle toho, kdo se na ni dívá a kdo ji hodnotí“.

Tam, kde tekla řeka

20. července – 13. října 2019 (Archeopark Pavlov)

Fotografická výstava dokumentovala proměnu přírody a krajiny pod Pálavou v souvislosti s výstavbou Vodního díla Nové Mlýny na konci sedmdesátých let 20. století. Snímky pocházely z archivu Regionálního muzea v Mikulově a z archivu entomologa Vladimíra Bělína, jenž zde v době výstavby zdržel zpracovával svou diplomovou práci. Připomněly někdejší krajinu lužních lesů s meandrující řekou Dyjí, která zde tekla již v době lovců mamutů, a následně její zničení a přeměnu v kraj rozlehlých vodních nádrží, jež nejen změnily přirozený ráz celé oblasti, ale významně ovlivnily i jeho přírodní poměry.

Masaryk a Svatá země

21. září – 13. října 2019 (Horní synagoga)

Výstavu Regionálnímu muzeu zapůjčilo Velvyslanectví Státu Izrael v ČR a do Mikulova ji přijel zahájit izraelský velvyslanec Daniel Meron.

Výstava, mapující cestu prvního prezidenta Československa na území dnešního Izraele, tehdejšího mandátu Palestina, připomněla zásluhy Tomáše Garrigua Masaryka a jeho syna Jana Masaryka na vzniku státu Izrael. Cestu do Svaté země podnikl T. G. Masaryk na jaře roku 1927 a byla to vůbec první návštěva oficiální hlavy státu v tehdejší mandátní Palestině. I když Masaryk deklaroval svou cestu jako soukromou a kvůli bezpečnosti ji podnikl tajně a pod jiným jménem, místní politici i obyčejní lidé jí přikládali ohromný význam, neboť ze symbolického hlediska pro ně znamenala vyjádření podpory. Historiky byla tato cesta skoro zapomenuta, avšak lidé v Izraeli na ni nikdy nezapomněli. Nadšení tehdejších obyvatel zachytily mnohdy dosud nepublikované fotografie.

V roce 2019 se město Mikulov poprvé připojilo do celorepublikové připomínkové akce *Veřejné čtení jmen obětí holocaustu*; Jom ha-Šoa zorganizovalo Regionální muzeum a proběhlo v zámeckém areálu nad Horní synagogou. (foto Milan Karásek)

Výstava se kromě památné návštěvy TGM věnovala také přelomovým historickým milníkům ve vzájemných vztazích, v nichž klíčovou roli na mezinárodním poli sehrál Jan Masaryk a československá diplomacie.

Kel z Pavlova – Nejstarší moravská mapa?

19.–20. října a 25.–28. října 2019 (Archeopark Pavlov)

K Mezinárodnímu dni archeologie realizovalo Regionální muzeum v Mikulově ve spolupráci s Archeologickým ústavem AV ČR Brno, v. v. i., jedinečnou výstavu, prezentující unikátní originální předmět z období lovců mamutů – mamutí kel zdobený složitým geometrickým motivem, jenž bývá interpretován jako nejstarší známá „mapa“. Dvojkroužkem je tu vyjádřena poloha sídliště Pavlov mezi meandrující řekou Dyjí a hřebenem Pavlovských vrchů. Vzácný předmět, pocházející z doby před zhruba 30 000 lety, se tak na šest dní vrátil do míst, kde byl v roce 1953 profesorem Bohuslavem Klímou nalezen. Kromě samotného exponátu si mohli návštěvníci prohlédnout také originální inventární knihy a výkopové deníky z výzkumu, který zde v padesátých letech probíhal, a noviny s vůbec prvním článkem informujícím o významném nález. „První mapu“ lovců mamutů zhlédlo během této nedlouho trvající výstavy bezmála 4 000 návštěvníků.

● Výstavy uspořádané Regionálním muzeem v Mikulově pro jiné organizace a výstavy putovní

Od svatě chýše loretánské k hrobnímu kostelu Dietrichsteinů

Dlouhodobá výstava realizovaná Regionálním muzeem v Mikulově pro Mikulovskou rozvojovou, s. r. o., v roce 2014. Výstava, instalovaná v Dietrichsteinské hrobce, je věnovaná historii loretánského kostela sv. Anny v Mikulově.

Květinový mamut byl jedním z „květinových aranžmá“, které připravili studenti Zahradnické fakulty Mendelovy univerzity v Brně v archeoparku v rámci programu *Archeopark Pavlov v květu v květnu*.

(foto Zuzana Havlíčká)

Výpůjčky pro expozice a výstavy

Pro potřeby zachování stávajících expozic má Regionální muzeum uzavřeny smlouvy o dlouhodobých výpůjčkách sbírkových předmětů. V roce 2019 muzeum realizovalo devět nových výpůjček, obnoveny či prodlouženy byly některé předcházející smlouvy o výpůjčce.

Dlouholeté výpůjčky pro expozice a dlouhodobé výstavy

- Expozice *Památníku bratří Mrštíků v Divákách*: z Městského muzea v Kloboukách u Brna – 35 sbírkových předmětů (obrázky na skle, obraz, fotografie, hračky, kraslice, kuchyňské nádoby, nábytek, oděvy)
- Expozice *Od gotiky po empiri*: z Moravské galerie v Brně – 224 sbírkových předmětů jako ukázek užitého umění
- Expozice *Galerie Dietrichsteinů*: z Moravské galerie v Brně – stolek a dvě židle; od Mercedes Dietrichsteinové – soubor 67 obrazů, litografií a kreseb a dva kusy nábytku; z Římskokatolické farnosti u kostela sv. Václava v Mikulově – obraz *Ukřižování* z kaple sv. Šebestiána na Svatém kopečku v Mikulově
- Expozice *Zámecká knihovna*: z Národního muzea v Praze – knihy uložené v mikulovské zámecké knihovně (1 690 signatur zámecké knihovny Jaroslavice, 1 204 signatur zámecké knihovny Moravské Budějovice a 941 signatur zámecké knihovny Plaveč)
- Expozice *Římané a Germáni v kraji pod Pálavou*: z Moravského zemského muzea Brno – kopie železného meče, bronzová pánev, fragmenty bronzového žlábkového vědra, pět fragmentů bronzové nádoby, rekonstrukce picího rohu, dva fragmenty cihel, osm fragmentů omítek, fragment podlahy, nádoba (*Faltenbecher*), bronzová spona a železná kolínkovitá spona; z Archeologického ústavu AV ČR Brno – 704 ks archeologických nálezu z výzkumů AÚ AV ČR Brno
- Expozice *Víno napříč stoletími*: z Národního muzea – dva paleontologické otisky révy vinné *Vitis teutonica*
- Dlouhodobá výstava *Piaristické školy v Mikulově a jejich vědecké přístroje*: z Biskupství brněnského – relikviář sv. Josefa Kalasanského, jeho portrét a dva liturgické texty
- *Archeopark Pavlov*: z Archeologického ústavu AV ČR Brno – soubor předmětů z oblasti Dolních Věstonic, Pavlova a okolí i z některých oblastí Evropy (kopie paleolitického umění a nástrojů – kostěné a hlíněné artefakty, dvě archiválie z počátku výzkumů v Dolních Věstonicích, odlitky lidských mozkoven a kopie lebek hominidů, z originálních artefaktů štipaná industrie a ostatní kamenná industrie a kostěné šperky); z Národního muzea v Praze – odlitek lebky kromaňonce
- Do zámeckých prostor mimo návštěvnické okruhy: z města Mikulova – pamětní deska Rudolfa Gajdoše umístěná původně na domě, v němž bydlel (Koněvova 788/40)

Dlouhodobé výpůjčky za účelem úschovy

- Město Mikulov – *Mikulovské výtvarné sympozium Dílna*: v zámeckých depozitářích je uložen soubor výtvarných děl realizovaných v rámci každoročních výtvarných sympozií.
- Galerie výtvarného umění v Hodoníně má v depozitáři v mikulovském muzeu dlouhodobě uložen velkoformátový obraz (*František Jiroudek – Protiválce*) – vedeno jako výpůjčka.
- Jan Holec z Mikulova dlouhodobě uložil do muzejního depozitáře (lapidária) hraniční sloupek s dietrichsteinským erbem – vedeno jako výpůjčka.

Nové výpůjčky pro expozice a dlouhodobé výstavy

- Nově připravovaná expozice *Památníku bratří Mrštíků v Divákách*: z Galerie výtvarného umění v Hodoníně – sedm sbírkových předmětů (lidový nábytek – dvě malované truhly, rohová lavice, torzo stolu bez stolové desky, rohová skříňka zvaná koutnice, postel s nebesy a malovaná lištva)

Nové výpůjčky pro sezonní výstavy

- Výstava *Genocida Romů v době 2. světové války*: z Muzea romské kultury v Brně – česká verze putovní výstavy na dvaceti roll-upech a jeden roll-up o činnosti Muzea romské kultury
- Výstava *Morava 53–88 / výstava fotografií Václava Chocholy*: od Blanky a Marka Chocholových z Prahy – 57 kusů fotografií Václava Chocholy
- Výstava *Keltové pod Pálavou*: od Jana Ivančice z Moravského Žižkova – soubor archeologických předmětů z mladší doby železné (deset bronzových artefaktů, železný artefakt, zlatá mince a zlatý drátek z Velkých Bílovic, deset bronzových artefaktů z Čejkovic, osm bronzových artefaktů z Moravského Žižkova, jedenáct bronzových artefaktů a šest stříbrných mincí z Hrušek, tři stříbrné mince z Poštorné)
- Výstava *Keltové pod Pálavou*: z Městského muzea a galerie Břeclav – 48 kusů archeologických předmětů (mísa, zlomky modrého náramku, figurka, závěsky, spony, kování – z Břec-lavi, Ladné, Lanžhota, Čejkovic, Tvrdonic, Dolních Dunajovic, Hrušek a Prušánek)
- Výstava *Keltové pod Pálavou*: z Moravského zemského muzea v Brně – 228 kusů archeologických předmětů
- Výstava *Keltové pod Pálavou*: z Archeologického ústavu AV ČR v Brně – 137 kusů archeologických předmětů
- Výstava *Alfréd Kantor / Terezín – Osvětim – Schwarzscheide*: z Památníku Terezín – pu-tovní výstava na 30 bannerech
- Výstava *Kel z Pavlova / Nejstarší moravská mapa?*: z Archeologického ústavu AV ČR v Brně – mamutí kel zdobený rytým geometrickým ornamentem z Pavlova, výkopový deník k výzkumu lokality Pavlov I z let 1961–1964, náleзовý protokol z výzkumu lokality Pavlov I z let 1961–1965, novinový výstřižek z deníku Rovnost ze dne 25. září 1966

INTERPRETACE

Muzejní programy

• Májový víkend a muzejní noc na zámku

17.–19. května 2019

V pátek 17. května 2019 zahájilo muzeum svůj tradiční Muzejní víkend v pořadí již patnáctou Muzejní nocí, která je součástí celorepublikového Festivalu muzejních nocí. Na webových stránkách Asociace muzeí a galerií ČR, hlavního organizátora tohoto významného kulturního a společenského fenoménu, se uvádí, že festival je atraktivní prezentací našeho kulturního dědictví, při níž muzea a galerie nabízejí nočním návštěvníkům kromě prohlídek svých stálých expozic a výstav také řadu doprovodných i kulturních programů a stávají se místy mimořádných zážitků a setkávání. Za touto poněkud suše znějící definicí se ovšem ukrývá krásný muzejní svátek, jež s pracovníky mikulovského muzea pravidelně přichází oslavit na 1 500 návštěvníků. Ani patnáctou mikulovskou Muzejní noc tomu nebylo jinak.

Než se návštěvníkům za zvuků fanfár otevřely zámecké výstavní prostory, nabídla jim *Ilegumova divadelní společnost* loutkové pohádkové představení uspořádané v synagoze. Nejenom tímto programem myslí muzeum na děti, které tvoří vždy významnou položku ve statistice návštěvnosti Muzejní noci. Již několikátým rokem zde bývá tím zmiňovaným mimořádným zážitkem setkání s historickými postavami, jež na zdejším zámku skutečně žily nebo se jinak zapsaly do dějin města. „Rekonstrukce událostí“, jež jsou s těmito postavami spojeny, však se zájmem sledují nejen děti, ale i dospělí návštěvníci. Leitmotivem Muzejní noci 2019 se stala velkolepá šlechtická svatba Zikmunda Dietrichsteina, komorníka a přítele císaře Maxmiliána I., s Barborou z Rottalu, která se odehrála roku 1515 ve vídeňském Hofburgu. V historických kostýmech, zapůjčených z filmových ateliérů Barrandov, se představili amatérští herci z řad zaměstnanců i přátel mikulovského muzea. Po úvodních ceremoniálech zasedli v Nástupním sále k hodovní tabuli a v průběhu večera pak spolu

Fotografie Václava Chocholy, označovaného za klasika české výtvarné a portrétní fotografie, přivedly do muzea řadu návštěvníků z celé republiky. Výstavu uspořádala umělcova dcera a vnuk, kteří zachovali věrnost Chocholově profesi. Vernisáž spolu s nimi zahájila další nepřehlédnutelná osobnost českého kulturního světa – dokumentární fotograf Jindřich Štreit.

Návštěvníci výstavy měli možnost spatřit Chocholovu dosud neznámou tvorbu – snímky z jižní Moravy, odkud pocházela umělcova žena, často fotografie přímo z rodinného alba. Nechyběl však ani slavný portrét Salvadora Dalího.
(foto Milan Karásek)

s návštěvníky Muzejní noci sledovali tanec provedený skupinou historického a scénického tance *Porta Temporis*, šermířské klání uspořádané šermířskou skupinou *Taurus* a rytířský turnaj na počest novomanželů v podání divadelní a kaskadérské skupiny *Štvanci*.

Celý večer na druhém zámeckém nádvoří předváděli ve svých stáncích tradiční umění řemeslníci ze Svobodného cechu řemeslnického – kromě kováře a tkalce zde měla svůj stánek i písarka. Ve vlnářských expozicích probíhaly ochutnávky vín místních vinařů a program připomínající vlnářskou tradici zdejšího kraje. Muzejní noc se již neobejde bez hudebního programu – tentokrát hosty nadchl koncert populárního brněnského seskupení amatérských ukulelistů *Ukulele Orchestra jako Brno*, kteří večer vystoupili v parku pod sala terrenou.

Expozicemi a výstavami, propojenými s prostory jinak návštěvníkům muzea nepřístupnými, procházeli hosté téměř až do půlnoci. Především ve výstavě fotografií Václava Chocholy *Morava 53–88* bylo stále plno. Půlnoční přípitek u obřího sudu v zámeckém sklepe vydařenou Muzejní noc tradičně zakončil.

Májový víkend pokračoval programem pořádaným na pobočkách muzea. V Dolních Věstonicích místním dětem předvedly loutky *Ilegumovy divadelní společnosti* pohádkový příběh o Kašpárkovi a pro návštěvníky expozice byla nachystána malá panelová výstava věnovaná historické budově, v níž se dolnověstonická expozice nachází. Výstava se setkala s očekávaným zájmem, zvláště proto, že tato cenná barokní památka z poloviny 18. století – sídlo někdejší dietrichsteinské vrchnostenské správy – se v témže roce začala opravovat a otevře se znovu až v roce 2022 již jako *Dům přírody Pálavy*.

V Archeoparku Pavlov probíhal program Májového víkendu již potřetí. V letošním roce se zaměřil na různé podoby pravěkého umění, které představuje i část zdejší expozice, a osobnost nad jiné povoláná – prof. Jiří Svoboda – se mu věnoval také ve své přednášce *O počátcích umění*. Na několika stanovištích v prostoru okolo budovy archeoparku pak probíhaly ukázky výroby předmětů, jež dnes obdivujeme jako pravěké umění. Program pro děti vycházel z již oblíbených edukačních programů připravovaných muzejními odbornými pracovníky a své vědomosti či šikovnost si vyzkoušeli jak malí návštěvníci, tak i jejich rodiče. Přišlo jich spolu s dalšími hosty stejně jako v loňském roce okolo tisíce. Muzejní noc v archeoparku zpříjemnila všem kapela *For People*. Je zřejmé, že Archeopark Pavlov se stal od doby svého otevření v roce 2016 nejen vyhledávaným cílem turistů z celé republiky, ale také již samozřejmou součástí kulturního života okolních obcí.

Májový víkend přivedl do muzea v průběhu třech dní celkem na 2 500 návštěvníků a doplňoval svými akcemi nabídku programu souběžně probíhajících Slavností města Mikulova, které komentovanými prohlídkami Dietrichsteinské hrobky zas přispěly k zájmu o historii města a rodu Dietrichsteinů, někdejších majitelů panství, o nichž vypráví právě jedna z hlavních expozic mikulovského muzea.

● Muzeum a škola pod zámeckou střechou

Cílem projektu *Muzeum a škola pod zámeckou střechou* je netradiční formou přiblížit kulturu a historii regionu žákům základních, případně středních škol z Mikulova a blízkého okolí, ale stejně tak i dětem z mateřských školek.

Zámek – výukové programy pro školy a mateřské školky

Muzeum nabízí žákům druhého stupně základních škol a nižším ročníkům gymnázií několik již zavedených edukačních programů. Dětem je oblíben program s názvem *Partnerství, nebo boj?*, který byl v roce 2019 doplněn a upraven. Probíhá v expozici *Římané a Germáni v kraji pod Pálavou* a při řešení úkolů a v diskuzi s lektorem mají žáci možnost zamyslet se nad zásadní otázkou, zda je výhodnější udržet na římsko-germánské hranici mír, nebo vstoupit do války. Program v roce 2019 absolvovalo 434 žáků základních škol z Mikulova i škol z okolních obcí.

Výukový program *Staň se Římanem*, probíhající taktéž v prostorách expozice věnované římské době, je určen jak dětem z mateřských škol, tak žákům nižších ročníků

základních škol. Děti zde získají základní přehled o tomto období na území českého státu, charakteristickém konflikty a vzájemným ovlivňováním mezi germánskými kmeny na území Germánie a Římany na území římského impéria. Ve zdejší kraji, kde se obě kultury potkávaly a kde se nacházel vojenský tábor části X. římské legie, zůstalo mnoho hmotných dokladů jejich pobytu, s nimiž se děti seznamují prostřednictvím vystavených artefaktů v expozici a nad nimiž řeší otázky týkající se života v římském táboře, výcviku vojska, obchodu či kontaktů s Germány. Stávají se římskými legionáři, a mají tak možnost vyzkoušet si také, jak probíhal výcvik v římské armádě. Programu se účastnilo 141 dětí ze školek a škol.

Základní školy přicházely se svými žáky také do *Galerie Dietrichsteinů*, která nabízí již druhým rokem program *Mapa pokladů*. V něm lektorka v roli Markéty z Dietrichsteina provází děti jednotlivými sály, v nichž nacházejí truhličky s úkoly souvisejícími s vystavenými exponáty, a na úspěšné řešitele čeká „poklad“ v poslední truhličce. Ten při návštěvách mikulovských škol v roce 2019 mělo možnost objevit celkem 80 dětí.

Nově připravený program nazvaný trochu tajemně *Až za hrob* přivedl do muzea 195 žáků vyšších ročníků z místních základních škol a škol okresu Břeclav a postavil je před úkol zjistit identitu jedné z šlechticů představených v *Galerii Dietrichsteinů*, a to z jejich dopisů, z exponátů odkazujících na její život a z návštěvy místa jejího posledního odpočinku. Program byl přijat žáky velmi pozitivně – zaujal je především tím, že vypráví příběh skutečné postavy, vychází z konkrétních osobních faktů, které umožňují překlenout staletí mezi námi a mladou ženou, jež tak mohla vystoupit z anonymity dávného času.

Na podzim nabídlo muzeum druhému stupni základních škol další vzdělávací program – *Tajemství ukruté v záměcké knihovně*. V jedinečné atmosféře knihovny mikulovského zámku čekaly na mladé čtenáře úkoly a pátrání, při nichž se dozvěděli se o zajímavé historii záměcké knihovny, zjistili, co obnáší práce archiváře a provedli srovnání se současnou knihovnou. V rámci programu obdivovalo záměckou knihovnu celkem 59 žáků.

Pro nejmenší děti ze školek připravilo muzeum dva programy – jeden před zahájením návštěvní sezony na jaře, druhý po jejím skončení na podzim. Program *Vajíčko vypráví* navštívilo 140 dětí z místních školek a od vajíčka se dozvěděly, proč slavíme velikonoční svátky a jaké jsou tradice a symboly s Velikonocemi spojené. Nový program s názvem *Dívaldélko malé hraběnky* se odehrával v *Galerii Dietrichsteinů*. Muzejními sály provázela děti kněžna, jejíž dcerka na zámku poztrácela loutky ze svého divadélka. Děti kněžně pomáhaly loutky najít a plnily při tom různé úkoly. V prosinci se tohoto programu účastnilo deset dětí z místní speciální školy.

Celkem se v roce 2019 edukačních programů realizovaných pro školy na zámku zúčastnilo 1 080 žáků a studentů.

Zámek – programy pro veřejnost

Pro nejmenší děti a jejich rodiče – především maminky na rodičovské dovolené – se na jaře uskutečnila čtyři setkání v *Galerii Dietrichsteinů*, při nichž se hrou s loutkami, prostřednictvím písniček a vyprávění děti seznamovaly s tématy odpovídajícími jejich věku – barvami, oblečením, lidským tělem apod. Tento program navštívilo šestnáct dětí s rodiči.

Výukový program *Staň se Římanem*, určený školám, nabízelo muzeum v zjednodušené podobě také rodinám s dětmi prostřednictvím pracovního listu, který je pomocí otázek a hledání odpovědí provázel expozicí a upozorňoval na nejzajímavější předměty a události. Také k programu *Mapa pokladu* nabízelo muzeum pracovní listy, umožňující dětem zábavnou hrou obsáhnout historii rodiny Dietrichsteinů, zámku i Mikulova.

Pro děti, jež navštívily muzeum v letních měsících, byl připraven program s názvem *Staň se šlechticem*. Jím provázela rodiče s dětmi hraběnka Karolína Maxmiliána a na příbězích rodiny Dietrichsteinů je seznamovala se ctnostmi šlechtického stavu. Po absolvování programu děti získaly zásadní informaci, že postavení šlechtice bylo dáno nejen rodovým původem a majetkem, ale také výchovou; že úkolem šlechty bylo zajišťovat mír, spravedlnost, ochraňovat slabé a usilovat o obecné blaho. S pomocí pracovních listů děti plnily úkoly, které měly prokázat, zda ony samy či jejich rodiny by splňovaly náročné

Muzejní noc patří dětem (foto Milan Karásek)

povinnosti spojené s šlechtickým stavem. O prázdninový program projevili návštěvníci velký zájem, jemuž však nebylo možné z kapacitních důvodů vždy vyhovět. Pro mikulovské děti a rodiny byl program nabídnut ještě čtyřikrát v průběhu září vždy v závěru otevírací doby muzea, aby byl dostupný i zaměstnaným rodičům. Programu se zúčastnilo 1 186 dětí a rodičů. Rodiny jej mohly absolvovat také samostatně pouze s pracovními listy v rámci běžné prohlídky.

Kromě programů určených pro školy a speciálních programů pro návštěvníky v letní sezoně připravilo muzeum také několik vzdělávacích programů v rámci svých větších akcí. V červnu proběhl *Víkend otevřených zahrad*, při němž se děti prostřednictvím plnění mnoha úkolů dovídaly nejrůznější zajímavosti týkající se historie zahrady i rostlinstva v ní. V závěru na ně čekala výtvarná dílnička v botanické zahradě a patřičné odměny za zvládnutí celé trasy. Akce se účastnilo 40 dětí. V září byl pro rodiče s dětmi připraven workshop k akci nazvané *Otevřené ateliéry*. Děti si mohly namalovat obraz zámku nebo vybarvit velkou zámeckou omalovánku, rodiče si pod vedením lektora zkusili nakreslit zámecké interiéry. V listopadu proběhla ve městě ve spolupráci s několika dalšími organizacemi akce *Putování za světylky*, při níž děti s rodiči procházely s lampiony městem a hledaly lucerničky, které je přiváděly k různým úkolům. I přes velice silný vítr si na zámek našlo cestu téměř 200 návštěvníků. Na první adventní neděli pak byla pro veřejnost připravena *Adventní dílnička*, kde si nejen děti, ale i dospělí mohli zkusit sami vyrobit lucernu nebo betlém. Do sala terreny přišlo tvořit na 60 dětí s rodiči.

Synagoga

V synagoze organizovalo muzeum programy pro školy s cílem seznámit žáky a studenty všech věkových kategorií jednak s židovskou historií Mikulova, jednak se základními pojmy judaismu. Obojí nabízel program s názvem *Příběh Abrahama Hellmanna* – příběh posledního kantora mikulovské synagogy, jehož prostřednictvím již čtvrtým rokem žáci získávali podstatné informace o židovské komunitě v Mikulově a také se seznamovali s vybavením synagogy. Při výukových lekcích se úspěšně uplatňovaly pracovní listy. Také

Tradiční aktéři Muzejní noci při hostině, tanci či šermu – v příbězích zdejších majitelů panství (foto Milan Karásek)

Muzeum každoročně nabízí své publikace návštěvníkům Muzejní noci, kteří nadšeně využívají akčních nabídek.
(foto Milan Karásek)

v loňském roce zavedený edukační program *Pesach*, který připomíná jeden z nejdůležitějších a zároveň nejstarších židovských svátků, jímž si Židé připomínají vyvedení svého lidu Mojžíšem z egyptského otroctví, přivedl do synagogy malé návštěvníky. Celkem se programů v synagoze v roce 2019 účastnilo 175 žáků a studentů.

Na podzim 2019 byl vytištěn pracovní list *(Ne)všední judaismus: Nejdůležitější okamžiky židovského života*, jehož cílem je seznámit žáky základních škol s ústředními tématy judaismu. Jeho realizace byla částečně hrazena z Nadačního fondu obětem holocaustu.

Archeopark Pavlov

Archeopark Pavlov nabízel v roce 2019 sedm dvouhodinových edukačních programů s velmi širokým námětovým záběrem a rozsahem nároků na vědomostní úroveň tak, že mohly poskytnout výukové lekce všem školám od mateřských přes základní až po střední. V jednotlivých tematických blocích tak nacházeli žáci a studenti odpovědi na otázky, čím je zdejší lokalita tak světově proslulá, čím je období paleolitu charakteristické, jací lidé tuto krajinu tehdy obývali, jak žili, lovíli, jaké používali a vyráběli nástroje. Zároveň se dozvěděli, jaký význam mělo a má území pod Pavlovskými vrchy pro archeologický výzkum a vývoj současných vědeckých poznatků. Jednotlivé lekce absolvovaly nejen děti z okolních škol, ale v rámci přeshraniční spolupráce se edukačních programů účastnili již druhým rokem také žáci z rakouských škol a v roce 2019 přijely poprvé i děti ze Slovenska. Výukové lekce v archeoparku v roce 2019 navštívilo celkem 1 276 žáků a studentů, což bylo oproti minulému roku zhruba o dvacet víc, a to i přesto, že archeopark uzavřel expozici o měsíc dříve, a programy pro školy tak bylo možné navštívit pouze do konce října.

Program *Šamanova loutka*, určený dětem z mateřských škol a žákům prvního stupně základních škol, je postaven na objektu loutky z mamutoviny nalezené v takzvaném šamanově hrobě odkrytém v Brně ve Francouzské ulici. Prostřednictvím her se děti seznamují

s pravěkými rituály, s rituálními předměty či rostlinami užívanými k léčení i s pohřebními zvyklostmi z období kultury lovců mamutů. Neopakovatelnou atmosféru zprostředkovává dětem šamanský rituál s bubny a dalšími hudebními nástroji, provozovaný buď přímo v expozici, nebo na louce u archeoparku.

Pro stejnou cílovou skupinu je určen program *Výlet do pravěku*, v němž se děti setkají na cestě do doby lovců mamutů s cestovatelem Bedřichem Dobrodružným, který jim pomoci zábavných her, v nichž děti samy vstupují do příběhu, představí, „jak to v pravěku fungovalo“. Seznámí je se zvířaty, s rostlinami i lidmi, kteří tu žili. V programu *Putování s mamutem Tondou a sobem Pepou* sestavují žáci prvního stupně základní školy postupně příběh o pravěkých pálavských kopcích. Se svými zvířecími průvodci plní děti v týmech jednotlivé úkoly, a seznamují se tak s faunou a flórou poslední doby ledové a dozvědí se, jak v krajině této doby před 30 000 lety člověk žil.

Tajemství mamutí skládky je program určený žákům druhého stupně základní školy a nižšího gymnázia a je postaven na týmové práci, při níž děti získávají informace o pravěkých zvířatech, která obývala pálavské vrchy v období gravettienu. Zároveň skládka kostí, jež je součástí expozice archeoparku, může dětem napomoci udělat si představu o tom, jaké informace může archeolog z takového nálezu získat.

Program *Na úpatí Pavlovských vrchů* je věnován osadám lovců mamutů a životu lidí v něm. Žáci druhého stupně základních škol a nižšího gymnázia se při plnění úkolů v expozici dozvědí, jak osady vypadaly a jak fungovaly, a sami si maketu osady sestaví.

V programu *Věstonická venuše*, sestaveném pro žáky druhého stupně základních škol a nižšího gymnázia, se děti seznamují s nejznámějším fenoménem gravettienské kultury – s venušemi. Sledují historii nálezu plastiky Věstonické venuše, porovnávají ji s dalšími venušemi nalezenými v Evropě a získávají představu o jejím významu pro světovou archeologii.

Program *Paleolitické umění* je určen především středoškolským studentům s hlubším zájmem o historii a umění a jeho účastníci se v něm seznámí s gravettienským a obecně paleolitickým uměním. Lekce přiblíží způsoby výroby ozdob a šperků či zdobení obydlí a oděvů, ale také symboliku a význam této samozřejmě součásti života tehdejších lidí. V rámci programu si studenti vyzkoušejí i jednu z uměleckých technik – techniku rytí.

Již druhým rokem nabídl archeopark svým návštěvníkům zpestření klasické prohlídky doprovodnou hrou – tentokrát vědomostní hrou s názvem *Po tlapkách do minulosti*. Vznikla tak stezka určená dětem, která procházela nevyužitými prostory expozice, někdy se ukrýla i pod výstavní vitríny, a hráčům předkládala otázky, na něž hledali v expozici odpovědi. Na správné řešitele čekala na pokladně pak drobná upomínka. Dle zpětného ohlasu se hry účastnily mnohdy celé rodiny.

V roce 2019 rozšířil archeopark své edukační aktivity o pracovní list *Po stopách lovců mamutů*, který pomocí nejrůznějších úkolů provází žáky a studenty celou expozicí a postupně je seznamuje se všemi aspekty života lovců mamutů.

● Živá synagoga

V rámci programového bloku *Živá synagoga* se v mikulovské synagoze během roku konala celá řada vzdělávacích i kulturních akcí, na nichž se muzeum různou měrou podílelo. Vystřídal se zde tři výstavy – *Genocida Romů v době druhé světové války*, zapůjčená z brněnského Muzea romské kultury, *Chedva Meroz: Patchwork inspirovaný judaismem*, představující práci izraelské umělkyně, a putovní výstava *Alfred Kantor: Terezín–Osvětim–Schwarzeheide / Holocaust v deníku umělce*, zapůjčená z Památníku Terezín. Vedle výstav se zde pořádaly také přednášky, koncerty, divadelní představení i vzdělávací akce pro školy. Celoroční program akcí uskutečněných v synagoze byl podpořen částkou 20 000 Kč z Nadačního fondu obětí holocaustu. Většina akcí zaznamenala poměrně vysokou účast, stejně jak i v předchozích letech, což svědčí především o trvalém zájmu místní veřejnosti o židovskou tematiku, obzvláště pokud souvisí s regionem. Také návštěvnost vlastní památky, za níž stojí zejména turisté, je velmi dobrá.

Muzejní noc v Archeoparku Pavlov patří především místním – a stala se již velmi populární. (foto Milan Karásek)

Přednáška *Genocida Romů v době druhé světové války*

16. dubna 2019

Historička Muzea romské kultury v Brně Anna Vrtálková představila účastníkům přednášky historii romského holocaustu a jeho důsledky pro romské obyvatelstvo na území Čech, Moravy a Slezska. Součástí přednášky bylo také promítání filmu *To jsou těžké vzpomínky*. Akce byla doprovodným programem ke stejnojmenné výstavě instalované v synagoze.

Jom ha-Šoa: Veřejné čtení jmen obětí holocaustu

2. května 2019

Město Mikulov se poprvé připojilo do celorepublikové připomínkové akce *Veřejné čtení jmen obětí holocaustu*, která vychází z konceptu významného dne vzpomínání na oběti holocaustu, jenž byl od padesátých let 20. století připomínán ve Varšavě a odkazoval na účastníky povstání ve zdejším nacistickém ghettu v dubnu roku 1943. V roce 1951 byl tento den ustanoven izraelským senátem jako Den vzpomínky na hrdiny povstání i všechny oběti nacistického „konečného řešení židovské otázky“. V českých zemích se připomínal v prostředí židovských komunit po roce 1989, později také v Památníku Terezín. Veřejné čtení v Mikulově v roce 2019 zorganizovalo Regionální muzeum za podpory města a konalo se v prostoru nad Horní synagogou. Během čtení byla distribuována oficiální brožura, která obsahovala informace o akci a jejím významu společně s materiály a texty vztahujícími se k tématu ročníku. Muzeum do ní přispělo příběhem jedné z mikulovských židovských rodin.

Divadelní představení *Zlatá ryba*

17. května 2019

V rámci Muzejní noci se v Horní synagoze představila *Ilegumova divadelní společnost* s loutkovou pohádkou *Zlatá ryba*. Představení bylo určeno pro nejmenší děti, které synagogu zaplnily takřka do posledního místa. Synagoga pak byla až do nočních hodin otevřena návštěvníkům XV. muzejní noci.

Program Májového
víkendu
v archeoparku se
věnoval různým
podobám pravěkého
umění. Téma bylo
blízké dětem
i dospělým – zaujaly
jak ukázky výroby
nejrůznějších ozdob,
tak přednáška
prof. Jiřího Svobody.
(foto Milan Karásek)

Návštěvníky archeoparku udržovala ve svátečněmuzejní náladě skvělá kapela For People. (foto Milan Karásek)

Přednáška *Židovská pečetidla*

23. května 2019

Mgr. Tereza Dlesková z Filozofické fakulty Masarykovy univerzity v Brně na přednášce hovořila o specifikách židovských pečetidel, jejich charakteristických prvcích a jejich užívání a představila také dochovaná pečetidla z různých období a lokalit, včetně těch mikulovských, uložených ve sbírkách Regionálního muzea.

Festival *Hudba na kole*

15. června 2019

V rámci XXIV. ročníku Mezinárodního hudebního festivalu Concentus Moraviae se konala akce spojující hudební zážitek s cykloturistikou. Její účastníci měli možnost na několika místech regionu vyslechnout koncerty různých hudebních žánrů. Jednou ze zastávek festivalu byla i mikulovská synagoga, kde během dne vystupovali akordeonisté Martin Kot a František Dominec se zpěvačkou Magdalénou Malaníkovou.

Workshop *Patchwork v synagoze*

24. srpna 2019

V rámci doprovodného programu k výstavě *Chedva Meroz: Patchwork inspirovaný judaismem* se v synagoze představila Jitka Kubíková ze znojemské patchworkové firmy Mozaika, jež návštěvnícům prezentovala různé techniky patchworku a pomohla jim také s vyzkoušením některé z nich. Nejzručnější účastnice programu si pak domů odnášely své první výrobky.

Dny židovské kultury

20.–22. září 2019

Dějiny židovského obyvatelstva v Mikulově, jejich osudy, ale také rozmanitost židovské kultury a gastronomie si v roce 2019 podvanácté připomněl festival *Dny židovské kultury*. Program festivalu vznikl ve spolupráci Spolku přátel židovské kultury v Mikulově a Regionálního muzea.

Festival byl zahájen v pátek dopoledne již tradičním promítáním filmu s židovskou tematikou – dopoledne pro žáky a studenty místních škol, v podvečer pak pro veřejnost. Diváci v městském kině zhlédli film *Golet v údolí*, snímek režiséra Zena Dostála natočený v roce 1995 podle stejnojmenné povídkové knihy Ivana Olbrachta z roku 1937. Kromě filmu si zde také vypoaslechli přednášku mikulovské rodačky Olgy Rút Pavlatové, která vyprávěla o židovském vzdělávání a podělila se o svou vlastní zkušenost ze studia, jež absolvovala na ješivě v Izraeli. Páteční program pokračoval v Horní synagoze, kde velvyslanec státu Izraele v České republice Daniel Meron zahájil výstavu *Masaryk a Svatá země*. Návštěva této významné osobnosti dodala festivalu punc autentičnosti.

Sobota nabídla nejprve ukázky židovských nářevů v synagoze s Olgou Rút Pavlatovou, která přiblížila zpěv a nářevy jako důležitou součást života Židů, a následovala ochutnávka židovské kuchyně. Tato tradičně oblíbená část festivalu umožnila opět ochutnat více i méně známé židovské pokrmy a nechyběla ani degustace košer vín. Velice aktuální téma pak otevřel Ing. Jaromír Vykoukal, jenž v synagoze vystoupil s přednáškou *Voda pro Izrael – naděje pro Českou republiku*. Se suchem, které se stává velkým problémem ve velké části světa, se právě židovský stát naučil efektivně bojovat a stal se světovou jedničkou v péči o vodu. Ing. Vykoukal na přednášce naznačil, jak je možné zkušenosti Izraele využít i u nás. Hudebním vrcholem celého festivalu byl pak koncert známé klezmerové kapely *Mackie Messer Klezmer Band*, která svým vystoupením v synagoze ukončila sobotní program.

Neděle byla tradičně věnována mikulovským židovským památkám. Každoroční komentovanou prohlídku židovského hřbitova, židovské čtvrti a synagogy doplnila v obřadní síni hřbitova přednáška s názvem *Hebrejská abeceda – co prozradí náhrobky?* Návštěvníci nedělního programu se tak mohli dozvědět, jaké znalosti jsou klíčové pro překládání židovských náhrobků i to, co všechno nám tyto kameny jsou schopné prozradit.

● Programy v Archeoparku Pavlov

V pořadí čtvrtá provozní sezona archeoparku byla zahájena 30. března 2019. Ještě před tím se však tato muzejní expozice otevřela veřejnosti 2. března, a to v souvislosti s oslavou fašanku. Archeopark tak nabídl místním obyvatelům i návštěvníkům Pavlova program v rámci masopustního veselí odehrávajícího se v obci. Do expozice jich zavítalo okolo dvou stovek.

V průběhu sezony se v archeoparku konala řada akcí, které cíleně přivedly velké množství návštěvníků z regionu i z celé republiky. Programy připravované odbornými pracovníky jsou zaměřeny jednak na děti, jednak na ty, kteří se chtějí dozvědět o období lovců mamutů a zdejší lokalitě víc, než nabízí expozice. Dětem jsou určeny naučné hry, lidem s hlubším zájmem o archeologii přednášky a tematické workshopy. A pro všechny pak i zážitkové akce v působivém prostředí archeoparku ve výjimečné přírodě Pálavy.

Velikonoce v pravěku

19.–22. dubna 2019

Stejně jako v předchozích letech také v roce 2019 zpestřila prodloužený víkend v čase velikonočních svátků velikonoční tvořivá dílna určená dětem. V prostorách učebny archeoparku si děti mohly vyrobit papírovou květinovou čelenku, mamutí vajíčko nebo pravěký náhrdelník. Během soboty, kdy dílnička fungovala, ji využilo přes 1 000 dětí a jejich rodičů. Expozici v průběhu těchto dní prošlo přes 3 000 návštěvníků – zřejmý signál, že archeopark je vnímán veřejností již nejen jako muzejní instituce, ale také jako jedno z center kultury regionu.

Archeopark v květ(n)u

4. května 2019

Ve spolupráci se studenty Zahradnické fakulty Mendelovy univerzity v Brně se archeopark v sobotu 4. května 2019 proměnil v květinovou oázu. V rámci programu

Archeopark Pavlov v květu v květnu se mohli návštěvníci podívat, jak vznikají květinová aranžmá inspirovaná pravěkem, a sami si také aranžování vyzkoušeli ve workshopu vedeném zkušenými lektorkami. Pro zájemce byla připravena navíc vědomostní stezka, která je seznámila s rostlinami rostoucími na Pálavě v čase lovců mamutů před zhruba 30 000 lety. Ústředním bodem programu celého dne byla realizace květinové skulptury mamuta v životní velikosti, který pak vítal návštěvníky při vstupu do expozice a stal se atrakcí archeoparku po celý zbytek sezony. Květnovou květinovou událost navštívilo přes 700 návštěvníků.

Muzejní noc a pravěké umění

18. května 2019

V pořadí třetí Muzejní noc probíhající v archeoparku se zaměřila na různé podoby pravěkého umění. Ve své přednášce *O počátcích umění* se mu věnoval prof. Jiří Svoboda, na několika stanovištích umístěných jak v expozici, tak ve venkovním areálu probíhaly ukázky výroby moderních uměleckých předmětů ne nepodobných některým pravěkým výtvorům, na jiných se hosté Muzejní noci mohli seznámit s archeologickými metodami výzkumu věnujícího se právě paleolitickému umění. Událost zpříjemnilo večerní vystoupení kapely *For People*. Muzejní noc v archeoparku v roce 2019 prožila téměř tisícovka návštěvníků.

Den dětí aneb Jak to chodilo v pravěku

1. června 2019

Na šest set návštěvníků prošlo branou archeoparku v sobotu 1. června oslavit Den dětí. Malé návštěvníky čekal program z časů pravěku – mohly se bosou nohou projít po pravěké stezce plné nástrah, ulovit kořist pazourkovým oštěpem, zabubnovat si na rituální buben nebo ulovit jáce.

Archeopark po setmění

3. srpna 2019

Stejně jako v loňském roce byl i letos jeden večer vyhrazen prohlídkám archeoparku usku-tečněným v pozdních hodinách. Ve čtyřech nočních prohlídkách mezi 19. a 22. hodinou se po expozici prošlo okolo 80 návštěvníků, pro něž měli kurátoři připravené výklady doplněné navíc o informace věnované vzniku muzea a jeho provozu.

Workshop pravěkých technologií I: Kámen v hlavní roli

31. srpna 2019

Již třetí sezonu se v archeoparku konaly workshopy věnované materiálům a technikám jejich zpracování, které využívali pravěcí lidé. První workshop se zaměřil na zpracování kamenné suroviny a vedli jej zkušení lektori experimentální archeolog Petr Zítka (*Jak na pazourek*) a kameník Jaroslav Fieger. Dílna byla zaměřená na výrobu autentických kamenných nástrojů doby kamenné původními technikami lovců, sběračů a prvních zemědělců. Účastníci si vyzkoušeli štípání a broušení kamene a lektori je provedli celým výrobním procesem až k hotovému nástroji. Workshop doprovodila přednáška PhDr. Michaely Polanské *Kámen v pravěku*, v níž se věnovala této významné pravěké surovině v rukou našich dávných předků – od jejího transportu po výrobu nástrojů až k jejich následnému použití. Workshopu se zúčastnilo přes 400 zájemců.

Workshop pravěkých technologií II: Divoké jídlo

14. září 2019

Druhý workshop v archeoparku se zaměřil na stravu v době ledové a věnoval se potravě, kterou mohli lidé v čase lovců mamutů získávat, a způsobům, jak ji mohli upravovat. Účastníci workshopu se dozvěděli, jak si dávní lidé dělali zásoby, které se nekazily, jak užívali jámových pecí, rožňů, v praktických ukázkách viděli různé přípravy masa, vaření ve varných

Prostor někdejší ženské modlitebny Horní synagogy je dnes využíván pro přednášky a výstavy. O židovských pečetidlech, pečetích a symbolice zde přednášela Tereza Dlasková z Filozofické fakulty MU Brno (foto Josef Šuba), v hlavní sezonní výstavě představila izraelská umělkyně Chedva Meroz umělecký patchwork inspirovaný judaismem. (foto Adam Knotek)

jamkách, sušení či kvašení potravin. Kvůli užití ohně byl workshop situován na louku při archeoparku a provázeli jím lektori ze společnosti *Jak obléci pračlověka*. Součástí programu workshopu byla přednáška doc. Mgr. Sandry Sázelové, Ph.D., a Mgr. Soni Boriové (Archeologický ústav AV ČR Brno, v. v. i.) věnovaná stravě lidí v gravettieniu. V expozici a v knihovně probíhaly doprovodné programy pro děti. Workshop přivedl do archeoparku zhruba 600 zájemců.

Workshop pravěkých technologií III: Od kopřivy po suchopýr – nejen pravěké odívání

21. září 2019

Třetí workshop pravěkých technologií v archeoparku proběhl ve spolupráci s Muzeem a pamětní síní Sigmunda Freuda v Příboře (Muzeum Novojičínska). Workshop vedli příborští kolegové, kteří se specializují na využití přírodních materiálů, jako je například kopřiva, suchopýr, choroš, lýko stromů lípy a vrby, a na archaické techniky jejich zpracování. V prostorách učebny archeoparku tak mohli zájemci zhlédnout právě ukázky těchto technik a pak si i vyslechnout přednášku PhDr. Václava Michaličky, Ph.D., věnovanou tématu zpracování rostlinných materiálů. Akci navštívilo cca 600 zájemců.

Den architektury

4. října 2019

V roce 2019 se Archeopark Pavlov podruhé zapojil do celorepublikového festivalu *Den architektury*, během něhož se nabízí volný vstup do různých architektonicky zajímavých a významných objektů a také jedinečná možnost navštívit desítky běžně nepřístupných památek v Čechách, na Moravě a na Slovensku. Do Archeoparku Pavlov, jenž získal Českou cenu za architekturu (Architektura 2017), se v rámci tohoto dne přijelo podívat přes 300 osob a řada z nich se zúčastnila komentovaných prohlídek s jedním z autorů projektu stavby architektem Ing. arch. Radko Květem.

Mezinárodní den archeologie v Archeoparku Pavlov

19. října 2019

Archeopark Pavlov se počtvrté připojil k oslavě *Mezinárodního dne archeologie* a už potřetí důstojně připomněl tento svátek představením originálu pravěkého artefaktu z období lovců mamutů, který ve stálých expozicích většinou není možné běžně vystavovat – tentokrát se jednalo o mamutí kel z Pavlova zdobený složitým geometrickým motivem, jenž bývá interpretován jako nejstarší známá „mapa“.

Výstavu unikátu uvedli Mgr. Martin Novák, Ph.D., a fotograf a pedagog MgA. Ing. Martin Frouz, Ph.D., jenž se zasloužil o zdokumentování mnoha pravěkých nálezů, kromě jiného právě i pavlovského klu. V rámci této prezentace nabídl jejím účastníkům svou přednášku věnovanou metodám využívaným při obrazové dokumentaci artefaktů. Po celý den byl vstup do expozice zdarma, stejně tak i tři komentované prohlídky, které archeopark návštěvníkům zajistil. *Mezinárodní den archeologie* v archeoparku navštívilo přes 600 lidí.

● Kurátorské prohlídky

Prázdninové střední večery byly vyhrazeny kurátorským prohlídkám. Pod vedením odborných muzejních pracovníků procházeli návštěvníci nejenom stálé expozice, ale i sezonní výstavy. Kurátorské prohlídky tak koncepčně nahradily kostýmované noční prohlídky, které sice v předchozích letech velmi úspěšně doplňovaly hlavní sezonu, avšak bylo problematické je v roce 2019 zorganizovat s ohledem na nedostatečné personální a produkční kapacity muzea. Celkem proběhlo devět kurátorských prohlídek, a to vždy ve středu večer v 19 a 21 hodin. Z nich nejnavštěvenější byla prohlídka archeologické expozice *Římané a Germáni v kraji pod Pálavou*, vedená ředitelem muzea Mgr. Petrem Kubínem. Celkem navštívilo kurátorské prohlídky 410 návštěvníků.

Již podruhé se Regionální muzeum účastnilo mezinárodní akce *Víkend otevřených zahrad* ...

... Šest komentovaných prohlídek zámeckého parku doplnila volná degustace vín a ukázky historických květinových aranžmá. (foto Milan Karásek)

● Víkend otevřených zahrad

8.–9. června 2019

Víkend otevřených zahrad je mezinárodní akce, mající své kořeny ve Spojeném království. V České republice se v roce 2019 konal již její 10. ročník, kterého se Regionální muzeum v Mikulově účastnilo podruhé.

Cílem akce, organizované tak aby byla zajímavá jak pro turisty, tak pro místní obyvatele, bylo seznámit návštěvníky parku prostřednictvím komentovaných prohlídek s méně známými aspekty zahrady a okolní krajiny, které jinak zůstávají před laikem skryty – např. koncept barokové a koncept renesanční zahrady, užití optických iluzí při jejich projektování, komponovaná krajina, koncepční urbanistické řešení města apod. Během víkendu se uskutečnilo šest prohlídek s odborným pracovníkem muzea, pokaždé s přibližně třiceti návštěvníky. Každá z prohlídek byla zakončena v botanické zahradě a navazovala na ni volná degustace vín s povídáním o zahradách a botanice obecně i o přednostech a vzácnostech zdejší zámecké zahrady.

Sobotní program ještě ozvláštnily ukázky historických úprav květin. Barokní květinová aranžmá předváděl v prostorách sady tereny přední český florista Slávek Rabušic, jenž zároveň přiblížil divákům pojetí tvorby různých vazeb v různých obdobích. Vytvořené kytice si návštěvníci mohli prohlédnout jako výstavu během celé víkendové akce, zároveň se zde mohli osvěžit bylinkovými nápoji, jež zdarma v rámci vzájemné propagace poskytla Bylinková zahrada Tíře Chmelar ve Valticích.

Paralelně k prohlídkám pro dospělé návštěvníky probíhal i dětský program, jenž sestával z šifrovací hry, která zábavnou formou provedla děti celou zámeckou zahradou, a z dětské dílničky v botanické zahradě, kde si děti mohly vyrobit z bylinek vonné polštářky. V neděli pak bylo pro děti připraveno loutkové divadelní představení *Malenka* v provedení *Ilegumovy divadelní společnosti*.

Snahou tohoto volného programu v zámecké zahradě je přiblížit především obyvatelům Mikulova její jedinečnost, aby si sami k místu vytvořili vztah, jenž je nejlepší prevencí proti jeho devastaci. Víkend otevřených zahrad navštívilo nejméně 600 návštěvníků.

Kulturně-výchovná činnost – zaměřená na region

● Přednášky a odborné služby pro veřejnost i organizace

- Programy pořádané v synagoze v rámci projektu *Živá synagoga*
- Komentovaná prohlídka nové expozice *Touha a důstojnost – Ze sbírek rodu Dietrichsteiniů*, vedená historičkou muzea – pro komisi národní soutěže *Gloria musaealis*
- Komentované prohlídky zámecké knihovny a výstavy *Piaristické školy v Mikulově a jejich vědecké přístroje*, vedené historikem muzea – pro veřejnost (celkem cca 80 osob)
- Přednáška archeologa muzea s názvem *Společnými silami za poznáním společného archeologického dědictví* (ve spolupráci s Archeologickým ústavem AV ČR Brno a Jiho-moravským krajem) – pro veřejnost (cca 50 osob)
- Přednášky botanika muzea věnované regionální květeně – jedna organizovaná pro veřejnost v Archeoparku Pavlov (cca 40 osob) a další pro zaměstnance muzea (cca 25 osob)
- Botanické exkurze do okolí Mikulova s botanikem muzea – jedna organizovaná pro Dům dětí a mládeže Mikulov (cca 25 osob) a další pro studenty katedry botaniky Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy v Praze (cca 25 osob)
- Přednášky zoologa muzea věnované zdejšímu ptactvu – jedna pro žáky základní školy ve Valticích (cca 30 osob) a další pro zaměstnance muzea (cca 20 osob)
- Ornitologická exkurze na Lednické rybníky se zoologem muzea – pro zahraniční účastníky (18 osob)

● Přednášky a odborné služby pro školy

- V průběhu roku probíhaly v muzejních expozicích na zámku, v synagoze a v Archeoparku Pavlov edukační programy pro žáky základních škol a studenty středních škol

v rámci projektu *Muzeum a škola pod zámeckou střechou*. Programů se zúčastnilo cca 3 360 žáků a studentů.

● Služby badatelům

- Prezenční studium archeologických sbírek provedlo pět badatelů:
Zdeněk Omelka – studium archeologického materiálu z archeologických lokalit v Drnholci
Mgr. Petra Goláňová, Ph.D. – studium laténských lokalit na Břeclavsku
Mgr. Miloš Hlava, Ph.D. – studium laténských lokalit na Břeclavsku
PhDr. Evženie Klanicová – studium středověké keramiky v Kloboukách u Brna
PhDr. Emil Kordiovský – studium středověké keramiky v Kloboukách u Brna
- Podsbírku „Historie“ navštívil jeden badatel, byly mu poskytnuty funerální prstýnky Markéty Františky Dietrichsteinové – pro kulturně-historickou odbornou studii renesančních šperků
- V rámci podsbírky „Fotografie, pohlednice, videozáznamy“ byly poskytnuty služby badatelům v podobě rešerší a skenování fotografií pro užití v publikacích, pro odborné studie a stavebně-historické průzkumy; jednalo se celkem o sedm vyřízených požadavků. Četné badatelské dotazy byly řešeny konzultacemi při osobní návštěvě badatele nebo písemnou formou.
- Botanickou podsbírku navštívil jeden badatel zkoumající rod *Hieracium*, dále byly poskytnuty fotografie a přepisy lokalit pěti badatelům pro potřeby jejich výzkumných projektů či studentských prací: rod *Stachys* (pro výzkumný projekt „Databáze české flóry a vegetace PLADIAS.cz“), rod *Marrubium* (pro výzkumný projekt „Databáze české flóry a vegetace PLADIAS.cz“), rod *Ranunculus* (pro projekt „VEGA č. 1/0047/19 Změny diverzity vzácných biotopů a reprodukční mechanismy druhů v kontaktních zónách agrocenóz“), rod *Iris* (pro bakalářskou práci na Univerzitě Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach), různé rody pro lokální výzkum lokality Hodonínská Důbrava
- Z botanické podsbírky byl pro projekt „Plants and climate change: strong evidence for increase of CO₂ over last 200 years from herbarium data“ (Patrik Mráz, Univerzita Karlova v Praze) z jedné položky druhu *Sorbus danubialis* poskytnut malý kousek listu (cca 50 mg) pro studium poměru stabilních izotopů uhlíku a dusíku.
- Zoologickou podsbírku navštívil jeden badatel – studium rozlišovacích znaků jednotlivých druhů racků (na dermoplastických preparátech), se zaměřením na racka bělohavého
- Entomologickou sbírku navštívili dva badatelé – sledování faunistického rozšíření brouků čeledí tesaříkovití a vrubounovití

● Spolupráce s regionálními organizacemi a institucemi

Spolupráce s Muzejním spolkem v Mikulově

Dlouholetá spolupráce Regionálního muzea s Muzejním spolkem v Mikulově pokračovala v roce 2019 přípravami vzdělávacích aktivit pro veřejnost. Z podnětu muzejního spolku byla dne 27. února 2019 na mikulovském zámku v předsálí Gajdošova sálu odhalena pamětní deska malíře Rudolfa Gajdoše, jednoho z významných iniciátorů poválečné obnovy zámeckého areálu.

Spolupráce s městem Mikulovem

Muzeum dlouhodobě úzce spolupracuje s městem Mikulovem na realizaci jednotlivých ročníků Mikulovských výtvarných sympozií „Dílno“.

Pro informační a propagační materiály realizované městem poskytovalo muzeum vydavateli řadu textových a obrazových materiálů, případně dle potřeby udělovalo odbornou konzultaci při zpracování takovýchto tiskovin, informačních tabulí apod. Také provedlo obsahovou a jazykovou korekturu textů pro mobilní aplikaci *Skryté příběhy – Neobyčejné rodinné výlety* (mobilní geolokační hra).

Spolupráce s Archeologickým ústavem AV ČR, Brno, v. v. i. (pracoviště Dolní Věstonice)

Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i., se podílel na odborné náplni expozice Archeoparku Pavlov a vazba mezi oběma organizacemi je trvale udržována. Pracovníci Archeologického ústavu se pravidelně zapojují do akcí pořádaných archeoparkem v roli odborných průvodců nebo doplňují programy archeoparku tematickými přednáškami (Muzejní noc, Mezinárodní den archeologie, workshopy pravěkých technologií). Výsledkem vzájemné spolupráce jsou i zajímavé výstavy – například unikátních originálních artefaktů – vytvářené pro konkrétní události v archeoparku a v duchu aktuálních trendů v oboru.

Spolupráce s CHKO Pálava (Agentura ochrany přírody a krajiny)

Správa CHKO Pálava umožňuje botanickému oddělení muzea přístup do nálezové databáze NDOP (Nálezová data ochrany přírody) a s jeho pracovníkem konzultuje záležitosti týkající se managementu a ochrany spravovaných botanických lokalit a koordinuje sběr divokých rostlin. Správa CHKO Pálava spolupracuje s muzeem při edukačních akcích týkajících se přírody a její ochrany a podílí se rovněž na přípravě projektu *Dům přírody Pálavy* v Dolních Věstonicích.

Spolupráce s Domem dětí a mládeže Mikulov

Muzeum poskytuje Domu dětí a mládeže odbornou vzdělávací bázi. Pro letní příměstský tábor organizovaný Domem dětí vytvořilo muzeum v rámci exkurzí v zámecké zahradě a procházek do okolí Mikulova odborný botanický a entomologický program; stejně tak nabídlo program věnující se historii Mikulova a zámku dětem přicházejícím do expozice *Touha a důstojnost*. Celoročně muzeum spolupracuje s přírodovědným kroužkem při Domu dětí a mládeže.

Spolupráce se Seniors Česká republika, z. s., Základní organizace Mikulov

Mikulovští Senioři ČR v rámci svých programů velmi intenzivně využívají možnost spolupráce s muzeem. V průběhu roku 2019 proběhly další pamětnické besedy, v nichž se

Dne 15. června 2019 byla otevřena nová expozice Regionálního muzea – *Touha a důstojnost*, představující dochovanou část uměleckohistorických a přírodovědných sbírek, které byly chloubou dietrichsteinské rodiny. Noblesní instalace logicky navazuje na *Galerii Dietrichsteinů*, představující její členy, a dokazuje, že tento rod patřil k elitě vzdělané aristokratické společnosti. (foto Milan Karásek)

hovořilo především o tradiční kuchyni mikulovských rodin v čase mládí pamětníků, kteří pak přispěli svými poznatky do dotazníkového průzkumu. Na oplátku si členové organizace vyslechli přednášku etnografa muzea *Obyčeje a slavnosti na Mikulovsku*. Za výsledek dlouhodobé spolupráce muzea a Seniorů ČR lze považovat také letošní výstavu *Kraslice pěti generací*, která byla realizována s členkou organizace Dobromilou Vlčkovou.

Spolupráce se Spolkem přátel židovské kultury v Mikulově

Spolupráce muzea se Spolkem přátel židovské kultury spočívala zejména ve společné přípravě programu *Dnů židovské kultury 2019* a v aktivní účasti na něm.

Spolupráce s TIC Mikulov

TIC v rámci komentovaných prohlídek města provází návštěvníky zámeckým parkem a zámeckým sklepem. TIC poskytuje pokladně muzea propagační materiály města. Muzeum a TIC vzájemně koordinují organizování významných akcí pořádaných na jedné straně muzeem a na druhé městem a dlouhodobě funguje účelná spolupráce při realizaci programů stěžejních kulturních mikulovských akcí. Do této spolupráce patří také mimořádný provoz muzea mimo návštěvníckou sezonu v čase konání programů organizovaných městem – *Vánoce pod radnicí, Advent, Fašank a Oblastní výstava vín*.

Spolupráce s hotely v blízkém okolí

Muzeum poskytuje majitelům hotelů vouchery pro vstup do muzea, které dostávají jejich klienti v rámci pobytových balíčků. Muzeum má uzavřeny smlouvy s ubytovacími zařízeními: hotel Bonsai (Mikulov), hotel Eliška (Mikulov), hotel Galant (Mikulov), hotel Golf Garni (Mikulov), hotel Centro (Hustopeče), hotel Iris (Pavlov), hotel Pavlov (Pavlov), hotel Akademie (Velké Bílovice).

● Spolupráce s mimoregionálními organizacemi a institucemi

- Spolupráce s Centrálou cestovního ruchu Jižní Morava – volné prohlídky zámku v rámci pořádaných fam tripů (novináři a VIP)
- Spolupráce s agenturou CzechTourism – v rámci propagace města Mikulova v zahraničí
- Obchodní spolupráce s firmou EFIN, spol. s r. o. – program Sphere card
- Spolupráce s Federací židovských obcí na udržitelnosti projektu *Deset hvězd – revitalizace židovských památek v České republice*, z něhož byla opravena a s nímž je nadále spojena Horní synagoga
- Spolupráce s příhraničními muzei na části projektu I-CULT týkající se turistického ruchu na česko-rakouské hranici, rešerše atraktivních míst za Břeclavsko a Hodonínsko (Internationale Kultur-plattform: integrovaná spolupráce kulturních organizací a institucí čtyř krajů česko-rakouského příhraničí prostřednictvím odborných badatelských skupin a sítí vzájemně propojených odborných pracovišť muzeí a galerií všech partnerů, které řeší konkrétní společná témata a zpracovávají je do společných výstupů)
- Spolupráce s Národním zemědělským muzeem v Praze na budování sítě zemědělských muzeí (zařazení vinařských expozic Regionálního muzea v Mikulově)

● Koncerty a jiné kulturní akce

Koncerty, při nichž bylo muzeum pořadatelem či spoluorganizátorem:

7. 6. 2019	XIX. jazzový večer na počest Karla Krautgartnera (Sdružení přátel Karla Krautgartnera, město Mikulov, Český rozhlas Brno)
9. 6. 2019	koncert Concentus Moraviae (Mezinárodní centrum slovanské hudby Brno, o. p. s.)
7.– 3. 7. 2019	dvanáct koncertů v rámci XXXIII. ročníku Mezinárodního kytarového festivalu (Mezinárodní kytarový festival Mikulov, z. s.)
17.–22. 8. 2019	tři koncerty v rámci XX. ročníku klavírních kurzů Audaces fortuna iuvat (ZUŠ Mikulov)

29. 8. 2019 Kampanila 2019 (umělecké sdružení Virtuosi di Mikulov)
 6.–8. 9. 2019 pět koncertů v rámci Pálavského vinobraní (Mikulovská rozvojová, s. r. o.)
 1. 10. 2019 koncert v rámci Lednicko-valtického hudebního festivalu (Lednicko-valtický hudební festival, z. s.)
 18. 12. 2019 Vánoční koncert Základní umělecké školy Mikulov a Gymnázia a Střední odborné školy Mikulov

Další kulturní akce, při nichž bylo muzeum pořadatelem či spoluorganizátorem:

26. 1. 2019 Reprezentační ples města (Mikulovská rozvojová, s. r. o.)
 17. 2. 2019 Maškarní karneval (DDM Mikulov, p. o.)
 2. 3. 2019 Reprezentační ples GSS Mikulov (SRPDŠ při Gymnáziu a SOŠ Mikulov)
 9. 3. 2019 Oblastní výstava vín (Moravín, svaz moravských vinařů, z. s.)
 2. 5. 2019 Veřejné čtení jmen obětí holocaustu (Nadační fond obětím holocaustu)
 17.–19. 5. 2019 Májový víkend a Muzejní noc na zámku
 24. 5. – 9. 6. 2019 Festival art designu Křehký Mikulov (Galerie Křehký)
 1. 6. 2019 Finále Miss OK 2019 (agentura RPSC Ideas, s. r. o., Olomouc)
 8. 6. 2019 27. ročník Mezinárodní soutěže ve sportovním tanci Jaro 2019 („Morava“ spolek příznivců sportovního tance jižní Moravy, z. s.)
 13. 7. – 10. 8. 2019 MVS „Dílňa“ – zahájení a ukončení XXVI. ročníku sympozia (město Mikulov)
 25.–27. 7. 2019 7. ročník festivalu barokního divadla Moravský Parnas Johanna Georga Gettnera (Spolek pro Konvent)
 1. 11. 2019 Putování za světýlky (DDM, Městská knihovna)
 15. 11. 2019 Svěcení vína 2019 (Moravín, svaz moravských vinařů, z. s.)
 22. 11. 2019 Konference Brána ke svobodě – oběti železné opony (Paměť, z. s.)
 29. 11. 2019 Charitativní aukce Biliculum (Biliculum, z. ú.)
 1. 12. 2019 Vánoční dílničky
 4. 12. 2019 Mikulášská besídka (MŠ Habánská)

Kulturně-výchovná činnost – s nadregionálním dosahem

● **Kulturní akce, při nichž bylo muzeum pořadatelem či spoluorganizátorem:**
Festival art designu Křehký Mikulov

Projekt Regionálního muzea v Mikulově a galerie Křehký

24. května – 9. června 2019

Devátý ročník festivalu uměleckého designu Křehký Mikulov opět představil prestižní české i střeoevropské galerie a jimi zastupované designéry a umělce.

Mezinárodní taneční soutěž JARO 2019

Hlavní pořadatel „Morava“ spolek příznivců sportovního tance jižní Moravy, z. s.

15. června 2019

Sedmadvacátého ročníku mezinárodní soutěže ve sportovním tanci se účastnily vrcholné taneční páry z České republiky, Slovenska, Polska, Slovinska a Rakouska. Soutěž se konala ve standardních tancích a latinskoamerických tancích. V dopoledních hodinách proběhla soutěž *Jaro junior* určená všem dětským a juniorským kategoriím.

Hudební festival Concentus Moraviae 2019

Hlavní pořadatel Mezinárodní centrum slovanské hudby Brno

9. června 2019

Tématem všech koncertů čtyřicetátého ročníku mezinárodního hudebního festivalu *Concentus Moraviae* byl „Koncert národů“. V tomto podtitulu je obsažena dramaturgická linka,

kteřá vycházela z vídeňského kongresu 1815 (díky neobvyklému množství hudebních doprovodných programů později přezdívaného jako „tančící kongres“), a vedle toho byl festival věnován evropským národním hudbám v podání smyčcových kvartet. Vznikla tak obdivuhodná mozaika skvělých kvartetních souborů, zavedených i nezavedených autorů a vzácně hraných kusů. V Mikulově se představilo izraelské těleso *Jerusalem Quartet*, které patří po dlouhá léta

Třídenní zářijový festival *Dny židovské kultury* pořádal Spolek přátel židovské kultury v Mikulově spolu s Regionálním muzeem již podvanácté. Jedním z jeho programů byla vernisáž výstavy *Masaryk a Svatá země*, instalované v Horní synagoze. Zahájení se zúčastnil velvyslanec Státu Izrael v ČR Daniel Meron. (foto Josef Šuba)

k předním světovým interpretům kvartetní tvorby a v současné době se jedná o jeden z nejcitovanějších ansámblů komorní hudby (Joseph Haydn: Smyčcový kvartet č. 1 G dur, Erich Wolfgang Korngold: Smyčcový kvartet č. 2 Es dur, Béla Bartók: Smyčcový kvartet č. 4).

Mezinárodní kytarový festival

Hlavní pořadatel Kytarový festival, z. s.

7.–13. července 2019

XXXIII. ročník kytarového festivalu tradičně pořádal mistrovské kurzy, semináře i výstavy a v rámci dvanácti koncertů představil jak české a světové špičky kytarové hry, tak i frekventanty kurzů.

Mikulovské výtvarné sympozium – Dílna '19

Hlavní pořadatel město Mikulov

13. července – 10. srpna 2019

Sbírka děl Mikulovského výtvarného sympozia, jejímž vlastníkem je město Mikulov, je natolik jedinečná, že může nejcudněji prezentovat umělecké směry a typy výtvarné produkce v České republice v posledních více než dvaceti letech. Sbírka je uložena v Regionálním muzeu v Mikulově v prostorách s depozitárním režimem.

Klavírní kurzy *Audaces fortuna iuvat*

Hlavní pořadatel Základní umělecká škola Mikulov pod záštitou města Mikulova a Filharmonie Brno

17.–22. srpna 2019

XX. ročník kurzů, tradičně s vynikajícím pedagogickým obsazením, nabídl frekventantům kromě odborného vedení též tematické přednášky a semináře a představil profesionální umělce i účastníky kurzů v rámci třech koncertů.

Projekt Porta Culturae – Dny otevřených ateliérů na jižní Moravě

Účast na projektu přeshraniční spolupráce

28.–29. září 2019

V rámci IX. ročníku projektu měli zájemci o výtvarné umění možnost navštívit ateliéry vybraných výtvarných umělců na jižní Moravě. Akce, pořádaná Jihomoravským krajem prostřednictvím Galerie výtvarného umění v Hodoníně, byla určena jak odborníkům, tak široké veřejnosti. V roce 2019 se do ní zapojila více než stovka výtvarníků a galerií ze všech okresů Jihomoravského kraje. Regionální muzeum v Mikulově nabídlo jako doprovodný program této akce tři výstavy – v zámeckých prostorách výstavy *Mikulovské výtvarné sympozium Dílna '19* a *Václav Chochola – Morava 53–88*, v synagoze pak výstavu izraelské umělkyně Chedva Meroz *Patchwork inspirovaný judaismem*.

NÁVŠTĚVNOST

Návštěvníci expozic a výstav

Expozice na zámku v Mikulově	77 821 osob
Archeopark Pavlov	75 015 osob
Expozice v Dolních Věstonicích	14 619 osob
Památník bratří Mrštíků v Divákách	0 osob
Synagoga v Mikulově	10 891 osob
Celkem	178 346 osob

Návštěvníci doprovodných programů k výstavám a expozicím, návštěvníci kulturně-výchovných akcí a účastníci sympozií, konferencí a seminářů – cca 21 300 osob

Návštěvníci akcí pořádaných pro jiné instituce:

Společenské akce, plesy, koncerty	25 akcí	cca 9 760 osob
Jednání krajských, politických a státních institucí	0 akcí	0 osob
Vinařské akce pro veřejnost včetně Pálavského vinobraní	5 akcí	cca 16 340 osob
Programy pro děti	4 akce	cca 1 060 osob
Firemní, spolkové a soukromé akce, konference	59 akcí	cca 10 180 osob
Celkem	93 akcí	cca 37 340 osob

Celková návštěvnost muzejních expozic a výstav v rámci turistických prohlídek v roce 2019 dosáhla počtu 178 346 osob, což byl oproti roku 2018 (návštěvnost 171 668 osob) mírný nárůst (zhruba o 4 %). Během prázdninových měsíců byl velký zájem o kurátorské noční prohlídky, které se konaly pravidelně jednou týdně a nahradily dřívější kostýmované noční prohlídky. S ohledem na návštěvníky přijíždějící do Mikulova v pozdním podzimu za zážitky spojené s vínem – hlavně na svatomartinské akce – opět muzeum prodloužilo sezonu ve víkendovém provozu až do konce listopadu. Tato strategie se stejně jako v předešlých třech letech osvědčila, protože přivedla řadu těchto turistů do muzea, především do vinařských expozic.

Kromě návštěvníků, kteří zhlédli expozice a výstavy, pobývalo v prostorách Regionálního muzea v Mikulově dalších cca 58 650 osob při společenských akcích, vernisážích výstav a koncertech, konferencích, firemních a jiných akcích. V roce 2019 tedy navštívilo Regionální muzeum celkem přibližně 237 000 osob (srov. s rokem 2018 = 243 900 osob).

VĚDECKOVÝZKUMNÁ ČINNOST

Publikační činnost

● Monografie

Dolní Věstonice – Pavlov

SVOBODA, Jiří A.: Dolní Věstonice – Pavlov. Místo: jižní Morava, čas: 30 000 let, Mikulov 2019. Dotisk druhého, aktualizovaného vydání. Populárně-vědecká publikace je souhrnem dosavadních poznatků o světoznámém sídelním areálu Dolní Věstonice – Pavlov. Ilustrace – Pavel Dvorský, grafické zpracování – Zdeněk Halla, redakce – Stanislava Vrbková.

● Sborníky

RegioM 2018

RegioM. Sborník Regionálního muzea v Mikulově, roč. 27 (2018)

● Články

Ve sborníku RegioM:

MACHÁČEK, Petr: Hnízdění čápa bílého (*Ciconia ciconia*) na okrese Břeclav, RegioM. Sborník Regionálního muzea v Mikulově, roč. 27 (2018), s. 31–36.

SZEKERES, Jiří: Archeopark Pavlov – management vlhkosti v expozici *in situ*, RegioM. Sborník Regionálního muzea v Mikulově, roč. 27 (2018), s. 184–186.

ŠUBA, Josef: Vratislav Bělík a Mikulov, RegioM. Sborník Regionálního muzea v Mikulově, roč. 27 (2018), s. 108–122.

VRBKOVÁ, Stanislava: Rok 2018 v Regionálním muzeu v Mikulově, RegioM. Sborník Regionálního muzea v Mikulově, roč. 27 (2018), s. 124–183.

Dny židovské kultury – klenby Horní synagogy rozezněly netradičně interpretované židovské písně v podání turnovské kapely Mackie Messer Klezmer Band. (foto Josef Šuba)

V materiálech jiných organizací:

ČERVENÁ, Kateřina – TRAMPOTA, František: Drnholec (okr. Břeclav), Přehled výzkumů, roč. 60 (2019), č. 1, s. 210–211.

ČERVENÁ, Kateřina – TRAMPOTA, František: Mikulov (k.ú. Mikulov na Moravě, okr. Břeclav), Přehled výzkumů, roč. 60 (2019), č. 1, s. 218–219.

CHOCHOLOVÁ, Blanka – ŠUBA, Josef: Václav Chochola: Morava 53–88, Mikulov 2019.

PŘICHYSTAL, Antonín – TRAMPOTA, František: Drnholec (okr. Břeclav), Přehled výzkumů, roč. 60 (2019), č. 1, s. 173.

PŘICHYSTAL, Antonín – TRAMPOTA, František: Klentnice (okr. Břeclav), Přehled výzkumů, roč. 60 (2019), č. 1, s. 176–177.

ŠUBA, Josef: Židovský Kyjov, Malovaný kraj. Národopisný a vlastivědný časopis Slovácka, roč. 55 (2019), č. 1, s. 4–5.

ŠUBA, Josef: Židovská Strážnice, Malovaný kraj. Národopisný a vlastivědný časopis Slovácka, roč. 55 (2019), č. 2, s. 6–7.

ŠUBA, Josef: Židovský Bzenec, Malovaný kraj. Národopisný a vlastivědný časopis Slovácka, roč. 55 (2019), č. 3, s. 6–7.

ŠUBA, Josef: Židovská Velká nad Veličkou, Malovaný kraj. Národopisný a vlastivědný časopis Slovácka, roč. 55 (2019), č. 4, s. 7.

ŠUBA, Josef: Židovský Hodonín, Malovaný kraj. Národopisný a vlastivědný časopis Slovácka, roč. 55 (2019), č. 5, s. 4–5.

ŠUBA, Josef: Židovské Veselí nad Moravou, Malovaný kraj. Národopisný a vlastivědný časopis Slovácka, roč. 55 (2019), č. 6, s. 4–5.

TRAMPOTA, František: Sedlec (k. ú. Sedlec u Mikulova, okr. Břeclav), Přehled výzkumů, roč. 60 (2019), č. 1, s. 186–187.

TRAMPOTA, František: Klentnice (okr. Břeclav), Přehled výzkumů, roč. 60 (2019), č. 1, s. 194–195.

- TRAMPOTA, František: Drnholec (okr. Břeclav), Přehled výzkumů, roč. 60 (2019), č. 1, s. 235.
- TRAMPOTA, František: Podivín (okr. Břeclav), Přehled výzkumů, roč. 60 (2019), č. 1, s. 239.
- TRAMPOTA, František: Drnholec (okr. Břeclav), Přehled výzkumů, roč. 60 (2019), č. 1, s. 250.
- WOS, Guillaume – MOŘKOVSKÁ, Jana – BOHUTÍNSKÁ, Magdalena – ŠRÁMKOVÁ, Gabriela – KNOTEK, Adam – LUČANOVÁ, Magdalena – ŠPANIEL, Stanislav – MARHOLD, Karol – KOLÁŘ, Filip: Role of ploidy in colonization of alpine habitats in natural populations of *Arabidopsis arenosa*, *Annals of Botany*, roč. 124 (2019), č. 2, s. 255–268.

● Katalogy a doprovodné materiály k výstavám

Touha a důstojnost – Ze sbírek rodu *Dietrichsteinů*

Doprovodný materiál k nově vybudované expozici téhož názvu, jejíž instalace představuje dochovanou část rozličných sbírek – uměleckých, historických či přírodovědných –, které shromáždili členové dietrichsteinské rodiny. Brožura kromě základních informací o jednotlivých sbírkách poskytuje úplný seznam vystavených předmětů doplněný dostupnými informacemi o nich, a nahrazuje tak fyzické popisky, jejichž absence v instalaci výstavy napomáhá elegantnímu výtvarnému ztvárnění expozice.

Katalog byl vydán v samostatných verzích v českém a německém jazyce.

Václav Chochola – Morava 53–88

Katalog ke stejnojmenné výstavě, která představila Moravu hledáčkem objektivu jednoho z nejvýznamnějších českých fotografů. Výstava mapovala dosud nikdy neprezentovanou součást Chocholovy tvorby, jež zachytila život na Mikulovsku a momenty ze života jeho příbuzných.

Katalog připravili kurátoři výstavy Blanka a Marek Chocholovi ve spolupráci s etnografem Josefem Šubou a grafikem Janem Havlem. Moderně, zároveň však jednoduše graficky pojatý katalog obsahuje ty nejzajímavější snímky z Chocholova moravského souboru, jež jsou doplněny krátkými etnografickými či místopisnými postřehy. Fotografie provázejí především osobní vzpomínky Chocholovy dcery Blanky, která tak dává nahlédnout do intimního prostředí vlastní rodiny prostřednictvím záběrů rodinných a svátečních obyčejů či jen snímků z všedních dní. Díky chronologickému řazení fotografií se před čtenářem současně odehrává vývoj vesnice v průběhu druhé poloviny 20. století, a Chocholův moravský soubor se tak stává unikátním pramenem při etnografickém výzkumu proměn tradičního života na venkově po druhé světové válce.

Odborné konference a semináře

V roce 2019 neorganizovalo Regionální muzeum v Mikulově žádnou konferenci ani odborný seminář. Odborní pracovníci se v rámci svých výzkumných činností aktivně či pasivně účastnili konferencí pořádaných jinými organizacemi.

Výzkumná činnost

● Archeologie

(odborní pracovníci František Trampota a Kristína Piačková)

Ke všem stavebním aktivitám prováděným v regionu jak soukromými osobami, tak obcemi i firmami zajišťovalo archeologické oddělení muzea záchranné archeologické výzkumy a vyřizovalo k nim příslušnou korespondenci s vyjádřením k jednotlivým stavebním akcím.

S pozitivním výsledkem byly provedeny záchranné archeologické výzkumy v těchto lokalitách:

- *Lednice – Mikulovská ul.*: výzkum proběhl v lednu a únoru – nález sídliště ze střední doby bronzové
- *Nikolčice*, stavba rodinného domu parcela č. 157: výzkum proběhl v březnu – nález pohřbených antropogenních pravěkých vrstev, v souvislosti s tím byl proveden i geologický výzkum
- *Lednice – ul. Na Zahradách*, stavba rodinného domu: nález sídliště z mladší doby bronzové
- *Drnholec – Lidická ul.*, stavba drnholeckého kulturního centra: pokračování výzkumu z předchozího roku – objev sídliště z doby bronzové a z raného a vrcholného středověku
- *Drnholec – Janečkova ul.*, stavba rodinného domu: nález žlábků z doby stěhování národů
- *Podivín – Rybáře*, stavba rodinného domu parcela č. 1 257/45: výzkum proběhl v září a říjnu – nález pozůstatků sídliště z neolitu, laténu a mladohradištního období a nález dvou pohřbů ze starého eneolitu
- *Dolní Věstonice* – kostel, zahájení výzkumu, jenž má předcházet plánované rekonstrukci podlahy: částečný výzkum proběhl v říjnu a listopadu, předpokládá se pokračování v roce 2020

S negativním zjištěním byly provedeny archeologické dohledy na následujících lokalitách:

- *Drnholec – Hrušovanská ul.*, stavba rodinného domu
- *Hlohovec – V trnkách*
- *Hustopeče – Alejní ul.*, stavba rodinného domu
- *Hustopeče – Pod silnicí*
- *Mikulov* – průmyslová zóna
- *Mikulov – Porz Insel*

Nedestruktivní povrchovou prospekci byly objeveny nebo ověřeny lokality:

- *Milovice – Králičí vrch*: raný středověk
- *Sedlec – Pod Kotlem*: neolit
- *Drnholec – Mrchoviště*: neolit, latén, doba římská
- *Pavlov – Pod Pannami*
- *Dolní Věstonice – Pod Pavlovem*

Odborný pracovník archeologického oddělení František Trampota se účastnil konference *Přehled výzkumů na Moravě a ve Slezsku v roce 2018* (Brno, 24. 4. 2019). Přednesl referát *Záchranné archeologické výzkumy Regionálního muzea v Mikulově v roce 2018 v Mikulově, Drnholci a Hustopečích*.

● Historie

(odborní pracovníci Kristýna Jandová a Miroslav Koudela)

- Rešersemi z archiválií Moravského zemského archivu v Brně pokračoval výzkumný úkol – Studium písemností z *Rodinného archivu Dietrichsteinů* (fond G 140), *Registratury Dietrichsteinů v Mikulově* (fond F 18) a *Velkostatku Mikulov* (fond F 72). Podařilo se získat další informace ke stavební historii zámku, informace o životě posledních Dietrichsteinů v Mikulově, o původním zámeckém mobiliáři a dietrichsteinské sbírce obrazů. Výsledky výzkumu byly využity především při přípravě nové expozice *Touha a důstojnost*, věnované sběratelství rodiny Dietrichsteinů, a dále se využívají jako cenné informace v rámci publikační činnosti a také při restaurování sbírkových předmětů.

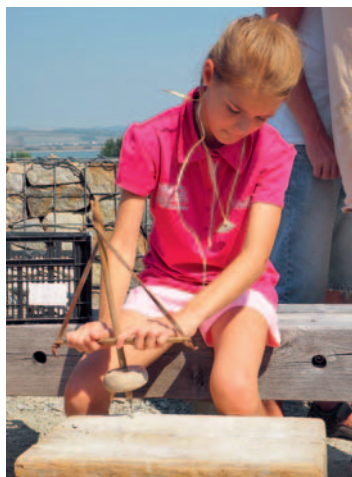
- Odborná práce probíhající v zámecké knihovně se týkala především identifikace knih pocházejících z bývalé knihovny Pruskovských z Pruskova. Dále byla provedena digitalizace pěti vzácných starých rukopisů z fondu mikulovské zámecké knihovny. Dodavatel (firma AiP Beroun, s. r. o.) předal muzeu dvě sady digitálních kopií dokumentu v kvalitě User Copy na CD-R a dvě sady digitálních kopií dokumentu v kvalitě Master Copy na DVD a DTD. Zároveň byl zdigitalizovaný rukopis předán k archivaci v Národní knihovně České republiky a zpřístupněn v digitální knihovně Manuscriptorium.

● Etnografie

(odborný pracovník Josef Šuba)

- Etnografické oddělení pokračovalo ve výzkumu zaměřeném na tradiční lidovou kulturu v regionu. Hlavním terénním výzkumem byla videodokumentace masopustních zvyků na okrese Břeclav, která by v následujících letech měla proběhnout také v dalších lokalitách.
- Pokračovaly rešerše německojazyčné literatury s účelem zmapovat stav lidové kultury na Mikulovsku v první polovině 20. století.

Také v roce 2019 probíhaly v archeoparku workshopy, tentokrát zaměřené na pravěké technologie – *Kámen v hlavní roli, Divoké jídlo a Od kopřivy po suchopýr*. (foto Kristýna Jandová)

Pokračoval dlouhodobý úkol fotodokumentace vinařských staveb v regionu.

- Etnografické oddělení pokračovalo v práci na příhraničním projektu I-CULT, zahájeném v roce 2018, v němž se Regionální muzeum v Mikulově podílí na části týkající se zmapování života v česko-rakouském příhraničí. Cílem projektu je jednak realizace výstavy o životě v česko-rakouském příhraničí a zorganizování tematického workshopu a jednak vydání publikace věnované tradiční stravě v tomto regionu. Etnografické oddělení Regionálního muzea zajišťuje v rámci projektu přípravu podkladů za okres Břeclav.
- Pokračoval výzkum tzv. domácího umění – lidového umění druhé poloviny 20. století – jako odrazu tehdejší doby. Výzkum, zaměřený na Mikulovsko, má zdokumentovat řemeslnou úroveň a výtvarné cítění obyvatel Československa a dle možností vést k akvizicím těchto dokladů domácího umění.

Odborný pracovník etnografického oddělení Josef Šuba se účastnil konferencí *Venkovské kulturní statky ve střední Evropě* (Staat, Rakousko, 12. 6. 2019) a *Rekonstrukce slavnostního kroje a možnosti její aplikace v praxi* (Hustopeče, 14. 11. 2019); dále se zúčastnil mezinárodního odborného semináře *Elektronizace sbírkových fondů paměťových institucí* (Zlín, 10. 9. 2019) a semináře etnografické komise Asociace muzeí a galerií ČR (Přerov 2.–3. 4. 2019).

● Nová historie

(odborný pracovník Josef Šuba)

- Oddělení nové historie se ve spolupráci s Muzejním spolkem v Mikulově podílelo na přípravě a realizaci besedy s pamětníky události sametové revoluce, které se odehrály před třiceti lety v Mikulově. Beseda s hosty – přímými aktéry revolučního dění – Josefem Chytillem, Tomášem Zejdou a Tomášem Leskovjanem, vedená moderátory ředitelem muzea Petrem Kubínem a etnografem Josefem Šubou, byla zachycena na videokameru a záznam byl uložen v archivu Regionálního muzea.
- V roce 2019 pokračoval etnograf muzea ve výzkumu k tématu *Hudební scéna v Mikulově*. Spolu s ředitelem muzea Petrem Kubínem provedl a zaznamenal několik rozhovorů s pamětníky – členy mikulovských kapel působících zde v osmdesátých letech minulého století. Mapování mikulovské hudební scény bude probíhat i v následujících letech.
- Oddělení nové historie zorganizovalo fotografickou exkurzi do Vídně, jejímž cílem bylo dokumentovat místa – domy, ulice, hroby – spojená s mikulovskými rodáky, kteří odešli do Vídně či do regionu Weinviertel. Dokumentární projekt byl zahájen v předchozím roce a postupně nabyl konkrétních rysů v podobě návrhu vytvoření online encyklopedie rodáků. V průběhu roku 2019 nastínil aktuálně sestavený redakční tým možnou formu databáze.
- V průběhu roku probíhala též fotografická dokumentace města Mikulova. V rámci práce na volném cyklu zaměřeném na dějiny židovských komunit na jižní a jihovýchodní Moravě v periodiku *Malovaný kraj* byly také dokumentovány dochované památky v Hodoníně, Uherském Ostrohu, Uherském Brodě a ve Veselí nad Moravou.

● Přírodovědný výzkum

(odborní pracovníci botanik Adam Knotek, zoolog Petr Macháček)

- Odborný pracovník oddělení botaniky pokračoval v průběžném floristickém mapování květeny Pálavy a okolí Mikulova. Zvláštní pozornost byla věnována polním jednoletým druhům a rodu *Polycnemum*. Celkem 15 výprav zahrnovalo: PR Liščí vrch (4×), NPR Děvín-Kotel-Soutěska a okolí (3×), PP Dunajovické kopce a okolí (2×), NPR Tabulová (2×), PP Skalky u Sedlece (1×), NPP Miroslavské kopce (1×), PP U Michálka (1×), okolí Valtic (1×); mapování květeny města Mikulova probíhalo průběžně. Herbářové sběry, které čítaly pro rok 2019 celkem 256 záznamů, jsou sdíleny s Agenturou ochrany přírody a krajiny ČR prostřednictvím databáze NDOP (Nálezová databáze ochrany přírody) a s databází české flóry a vegetace PLADIAS.

- Odborný pracovník oddělení botaniky spolupracuje na projektu PLADIAS (databáze české flóry a vegetace) – poskytuje a přepisuje údaje z herbářových schéd do elektronické databáze. V databázi PLADIAS je k 31. 12. 2019 zaznamenáno 7 104 položek z herbáře MMI (herbář Regionálního muzea v Mikulově), z toho 619 bylo vloženo v roce 2019. V roce 2019 byly v rámci tohoto projektu publikovány dva odborné články, k nimž botanik muzea poskytl podklady:

KAPLAN, Zdeněk – DANIHELKA, Jiří – CHRTEK, Jindřich Jr. – DUCHÁČEK, Michal – EKRT, Libor – KIRSCHNER, Jan – BRABEC, Jiří – ZÁZVORKA, Jiří – TRÁVNÍČEK, Bohumil – DŘEVOJAN, Pavel – ŠUMBEROVÁ, Kateřina – KOCIÁN, Petr – WILD, Jan – PETŘÍK, Petr: Distributions of vascular plants in the Czech Republic. Part 7, *Preslia*, roč. 90 (2018), č. 4, s. 425–531.

KAPLAN, Zdeněk – DANIHELKA, Jiří – CHRTEK, Jindřich Jr. – ZÁZVORKA, Jiří – KOUTECKÝ, Petr – EKRT, Libor – ŘEPKA, Radomír – ŠTĚPÁNKOVÁ, Jitka – JELÍNEK, Boleslav – GRULICH, Vít – PRANČL, Jan – WILD, Jan: Distributions of vascular plants in the Czech Republic. Part 8, *Preslia*, roč. 91 (2019), č. 4, s. 257–368.

- V zoologickém oddělení pokračoval dlouhodobý průzkum věnující se ptactvu Lednických rybníků a Novomlýnských nádrží. Na Lednických rybnících bylo prováděno pravidelné hladinové sčítání ptáků, které proběhlo 39krát. Na Novomlýnských nádržích pokračovalo sledování hnízdění na ostrovech, tedy sčítání hnízd všech ptáků. Proběhlo též pravidelné lednové sčítání ptáků nádrží i rybníků jako součást mezinárodního sčítání vodních ptáků.
- Pokračoval též dlouhodobý monitoring všech hnízd čápů bílých na okrese Břeclav. V průběhu roku bylo kontrolováno 39 hnízd, z nichž bylo 31 obsazeno. Výsledky výzkumu byly standardně zpracovány.
- Průběžně probíhala fotodokumentace ptáků. Vzhledem k tomu, že snímky jsou v digitální podobě, a ne na pevných nosičích (filmové políčko), nejsou vedeny jako sbírkové předměty. Jsou však uspořádány v PC a zálohovány. Fotografování byli zejména ptáci na Lednických rybnících a krajina a příroda v okolí rybníků.

Odborný pracovník botanického oddělení Adam Knotek se účastnil floristického kurzu České botanické společnosti v Plasích u Plzně (7.–13. 7. 2019), na kterém dokumentoval tamní květenu.

● Konzervační dílny

(odborný pracovník Jiří Szekeres)

Konzervátor muzea Jiří Szekeres se účastnil konference konzervátorů a restaurátorů (Rožnov p. Radhoštěm 10.–12. 9. 2019), přednášel na workshopu sanační konzervace v Olomouci a účastnil se odborného semináře v Praze na téma ochrany archivních sbírek filatelistické povahy.

KNIHOVNÍ FOND

Odborná muzejní knihovna je zaměřena vedle vzdělávací literatury na literaturu regionální, vinařskou a judaika. Knihovní fond je pravidelně doplňován se zvláštním zřetelem na získávání titulů s touto tematikou a dále dle potřeb odborných pracovišť muzea.

Součástí fondu jsou konzervační výtisky, které jsou ukládány ve zvláštním depozitáři. Badatelům je prostřednictvím systému KRAMERIUS též zprostředkován přístup k digitálně zpracovanému historickému periodiku týdeníku *Nikolsburger Wochenschrift*.

V roce 2019 byla knihovna doplněna o 295 knihovních jednotek. Všechny publikace byly řádně zapsány do přírůstkového seznamu, zkatalogizovány a uloženy do regálů. K 31. 12. 2019 obsahoval knihovní fond 21 600 knihovních jednotek. Zabezpečení výpůjček, prezenčně i formou meziknihovni výpůjční služby, probíhalo plynule dle požadavků

Výtvarník Jiří David, jeden ze zakládajících členů legendární umělecké skupiny Tvrdohlaví, je autorem šestimetrové plastiky zhotovené z klíčů, která na podzim zdobila zámecký park. Klíčová socha, tvořená vertikálně uspořádanými písmeny slova Revoluce, byla jedním z děl prezentovaných v rámci mezinárodního sochařského festivalu *Sculpture line*, do něhož se zapojil i šestadvacátý ročník Mikulovského výtvarného sympozia. (foto Daniel Kamenár)

odborných pracovníků i badatelů z veřejnosti. V muzejní odborné knihovně je registrováno celkem 44 uživatelů – z řad zaměstnanců 28, z veřejnosti 16 čtenářů. Počet registrovaných výpůjček činil k 31. prosinci 2019 celkem 1 352 titulů, z toho absenčních 1 329.

Pokračovala revize knihovního fondu, při níž byla zkontrolována přírůstková čísla 1–24 905, čímž byla provedena kontrola celého fondu. Postupná rekatalogizace titulů, probíhající v uplynulých letech, bude pokračovat po pořízení nového knihovního programu.

V průběhu roku probíhala pravidelná výměna publikací (Regionální muzeum v Mikulově vyměňuje své tituly se 43 institucemi).

Na základě smlouvy s Moravskou zemskou knihovnou o zhotovování rozmnoženiny díla jsou publikace Regionálního muzea v Mikulově, zdigitalizované v rámci krajské digitalizace, přístupné v digitální knihovně Moravské zemské knihovny (*Virtuální sbírka Regionální muzeum Mikulov*).

V průběhu roku byla zmapována regionální periodika – obecní zpravodaje břeclavského okresu – a byla navázána spolupráce s obcemi ohledně jejich pravidelného odběru pro zařazení do knihovního fondu.

NÁVRHY A REALIZACE PROJEKTŮ – GRANTOVÁ ČINNOST

Město Mikulov

V roce 2019 získalo Regionální muzeum od města Mikulova dotaci na realizaci programu *Kulturní léto na mikulovském zámku 2019* ve výši 65 000 Kč.

Nadační fond obětem holocaustu

Z Nadačního fondu obětem holocaustu byl Regionálnímu muzeu v Mikulově pro rok 2019 poskytnut grant na projekt *Kulturní a vzdělávací program v Horní synagoze*. Projekt byl vedle pořádání koncertů, divadel nebo přednášek zaměřen také na vzdělávací aktivity a osvětovou činnost. Celkové náklady projektu byly stanoveny na 40 000 Kč, podpora z NFOH činila 20 000 Kč.

Ministerstvo kultury ČR

Ministerstvo kultury poskytlo v roce 2019 muzeu dotaci ve výši 161 000 Kč na restaurování barokní postele a dvou barokních supraport.

POSKYTOVÁNÍ STANDARDIZOVANÝCH VEŘEJNÝCH SLUŽEB

Povinnost poskytování veřejných služeb – dle § 10a zák. č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy, v platném znění – byla beze zbytku plněna a odpovídala ustanovením odst. 2, písm. a)–e), vymezujícím standardizované veřejné služby a povinnosti poskytovatelů při zajišťování jejich rozsahu a struktury.

V rámci povinnosti každoročně zpřístupnit veřejnosti sbírku nebo sbírkové předměty prezentovalo muzeum v roce 2019 pět výstav z celkového počtu třinácti realizovaných sezonních výstav. Výstavy byly náležitě propagovány ve sdělovacích prostředcích, na webových stránkách muzea i prostřednictvím plakátů a rozesílaných pozvánek na vernisáže.

Muzeum pořádalo programy pro dospělé i pro děti a snažilo se jimi rozvíjet a doplňovat činnost výstavní, kulturně-výchovnou a vědecko-výzkumnou. Širokou veřejností je zvláště pozitivně přijímán *Májový víkend*, jehož součástí je *Muzejní noc*. Již několik let se *Májový víkend* odehrává nejen v areálu mikulovského zámku, ale i v dalších pracovních institucích – v roce 2019 také v Archeoparku Pavlov.

Školám nabízený projekt *Muzeum a škola pod zámeckou střechou* se stal již součástí výukových plánů řady okolních škol. Edukační programy, organizované pro žáky základních škol a nižší ročníky gymnázií, probíhají v současné době nejenom „pod

zámeckou střechou“ v Mikulově, ale také v Archeoparku Pavlov. Dětem jsou k dispozici tematicky koncipované pracovní listy.

Pro širokou i odbornou veřejnost byly určeny komentované prohlídky expozic a výstav i tematické přednášky. Obojí nabízí také muzejní program *Živá synagoga*, zahrnující vedle vzdělávacích akcí i řadu kulturních pořadů, uváděných v prostorách Horní synagogy.

Bez spoluúčasti muzea se neobejdou akce respektované již nadregionální, a dokonce i evropskou veřejností – *Mezinárodní kytarový festival, Mikulovské výtvarné sympozium Dílna* a festival art designu *Křehký Mikulov*.

Zpráva o činnosti muzea je každoročně uveřejňována na webových stránkách muzea, přičemž kapitoly týkající se hlavní činnosti organizace jsou pravidelně publikovány ve sborníku RegioM.

Výsledkem ediční činnosti muzea v roce 2019 byl muzejní sborník *RegioM 2018* (XXVII. ročník), katalog výstavy *Václav Chochola – Morava 53–88* a dále dotisk druhého, aktualizovaného vydání publikace Jiřího Svobody *Dolní Věstonice – Pavlov*. Veškeré publikace vydané muzeem má veřejnost možnost zakoupit v pokladně muzea nebo prostřednictvím internetového obchodu ABZ (www.abz.cz), případně muzeum zajišťuje jejich zaslání na dobírku. O možnosti prodeje informují webové stránky muzea.

Vyžádané odborné posudky a vyjádření odborných pracovníků byly zpracovávány průběžně dle požadavků a potřeb institucí – zejména v oborech archeologie, historie a botanika.

Standard ekonomické dostupnosti plnilo muzeum u návštěvníků příslušnými slevami, o nichž je informace uváděna na webových stránkách muzea a v propagačních materiálech.

Bezbariérový přístup do všech prostor muzea bohužel neumožňuje historický charakter objektu; do velké části expozic na zámku (*Od gotiky po empír, Galerie Dietrichsteinů, Váno napříč staletími* a část expozice *Tradiční vinařství a vinohradnictví na Moravě*) je však přístup vozíčkářům umožněn, stejně tak do části Kongresového centra

Mezinárodní den archeologie připomněli pracovníci Archeoparku Pavlov vystavením unikátního originálu pravěkého artefaktu spjatého se zdejšími lovci mamutů – mamutiho klu z Pavlova zdobeného rytým geometrickým motivem. Snad mapa okolních kopců? (foto archiv Archeoparku Pavlov)

a do synagogy. Pro překonávání výškových schodišťových bariér pro tělesně postižené návštěvníky muzea slouží schodolezy s mechanickými invalidními vozíky.

OPRAVY A ÚDRŽBA OBJEKTU

Oprava vnitřních a fasádních omítek zámku Mikulov

V rámci akce byly provedeny potřebné lokální opravy omítek na několika místech v zámeckém areálu – Skalní brána, soklová část terasy saly terreny, soklová část Nástupního sálu (vnitřní i vnější omítky), schodiště u zámecké knihovny a stěna pod západní terasou. Vzhledem k zahájení prací až po Pálavském vinobraní, kdy již začalo nepříznivé počasí, se nepodařilo dokončit finální nátěry fasád. Akce, provedená stavební firmou Vojtěch Vymyslický, byla předána k 6. prosinci 2019 s nedodělkou, jejichž odstranění bylo stanoveno do 13. dubna 2020.

Náklady na akci v roce 2019 činily **1 003 238,25 Kč** vč. DPH

Výměna podlahových krytin kanceláří muzea

V kancelářích Regionálního muzea objektu Zámek č. p. 5 byly v průběhu roku postupně nahrazovány průmyslové koberce, které zde sloužily již od rekonstrukce prostor v roce 1995, povlakovou krytinou – marmoleem. Současně s výměnou podlah byla provedena také výmalba jednotlivých kanceláří a došlo k výměně zářivkových osvětlovacích těles LED svítidly. Logisticky náročné práce provedla firma Podlahy Blažek z Dolních Bojanovic a hotové práce předala k 28. listopadu 2019.

Náklady na akci v roce 2019 činily **609 603,01 Kč** vč. DPH

Kovářská výzdoba zámku – dokončení

Na základě smlouvy o administraci zajišťovala pro Regionální muzeum přípravu zadávací dokumentace a kompletní realizaci veřejné zakázky firma CEJIZA, s. r. o. Zakázka na vlastní realizaci akce nebyla v roce 2019 uzavřena. Předpokládá se realizace v roce 2020, s dokončením k 23. říjnu 2020.

Náklady na akci v roce 2019 činily **0,00 Kč** vč. DPH

Obnova pochozí plochy východní zámecké terasy – dokončení

Na obnovu pochozí plochy východní terasy byly přiděleny mimořádné finanční prostředky z havarijního fondu Jihomoravského kraje již v roce 2018. Vzhledem k probíhající hlavní turistické sezoně byly práce zahájeny až po Pálavském vinobraní v září 2018. Po snesení původních dlažeb a podkladních vrstev šterkopísku se ukázala nutnost provést před položením hydroizolační folie nejprve vyrovnávací vrstvu betonové mazaniny. Tato další práce měla spolu s nutnými technologickými přestávkami dopad na posunutí termínu dokončení opravy terasy až na rok 2019. Práce, které obnášely kompletní výměnu pískovcové dlažby včetně nové hydroizolace a podkladních vrstev, realizoval Miroslav Fajmon. Akce byla dokončena předáním stavby ke dni 8. března 2019.

Náklady na akci v roce 2019 činily **1 573 296,45 Kč** vč. DPH

(Celkové náklady činily 3 787 000,00 Kč)

Oprava zázemí Velkého zámeckého sálu zámku Mikulov

Na akci byly v průběhu roku přiděleny mimořádné finanční prostředky z rozpočtu Jihomoravského kraje. V roce 2019 proběhlo zaměření skutečného stavu prostor zázemí (zámecká vinárna, kuchyně vinárny, stávající WC, přístupová schodiště vinárny s navazujícími komunikačními prostory a prostor pro vestavbu nových WC). Na základě zpracované projektové dokumentace bylo pro stavební povolení vydáno závazné stanovisko památkové péče, závazné stanovisko HZS a koordinované závazné stanovisko MěÚ Mikulov. Následně muzeum zažádalo o vydání stavebního povolení. Vlastní realizace akce se předpokládá v roce 2020.

Náklady na akci v roce 2019 činily **35 000,00 Kč** vč. DPH

Oprava oken a dveří zámku v Mikulově – Sál předků, Moravská galerie

Akce oprava oken byla zajišťovaná odborem investic Jihomoravského kraje od zadávacího řízení až po předání díla. Opravu realizovala mikulovská stavební firma Vojtěch Vymyslický. Práci mohla zahájit až po Pálavském vinobraní a ukončila ji v prosinci 2019. V rámci akce byla provedena deinstalace expozice Moravské galerie (expozice *Od gotiky po empír*), její reinstalace byla stanovena na duben 2020.

Náklady na akci – byla financována přímo zřizovatelem, odborem investic Jihomoravského kraje

Udržitelnost projektu „Obnova zahradních teras barokové zahrady u zámku v Mikulově“

Celoroční údržbu zámeckých zahrad provádí v letech 2017–2020 firma SARAHS Associates, s. r. o., vybraná ve veřejné zakázce.

Náklady v roce 2019 činily **1 901 579,82 Kč** vč. DPH

Oprava historických lustrů

Na základě rámcové smlouvy pokračuje průběžná oprava všech historických lustrů v expozicích a reprezentačních sálech zámku Mikulov.

Náklady na akci v roce 2019 činily **78 158,00 Kč** vč. DPH

Údržba EZS, EPS, revize systémů

Průběžně byly prováděny práce dle potřeb a případných poruch systému.

Náklady v roce 2019 činily **95 105,74 Kč** vč. DPH

Údržba a revize rozvodů vody, kanalizace, elektroinstalace a čerpací stanice zámku Mikulov, vybavení zařízeními předměty

Průběžně byly prováděny práce dle potřeb a případných poruch rozvodů a zařízení.

Náklady v roce 2019 činily **259 321,57 Kč** vč. DPH

Údržba a úklid veřejných prostranství

Průběžně byly prováděny potřebné práce vlastními zaměstnanci.

Opravy a údržba objektu zámku – drobné stavební opravy

V průběhu roku 2019 byly z vlastních prostředků realizovány drobnější opravy a prováděna nezbytná údržba vybavení a zařízení zámku a muzea: montáž regálů v depozitáři archeologie, oprava přístřešku na dvoře objektu Husova 770E, výmalba expozice *Od gotiky po empír* před její reinstalací, opravy truhlářských výrobků – např. vstupních dveří do budoucí zámecké kavárny, přebroušení parket šatny Nástupního sálu etc.